S.N. 1284

روحل جو ڪلام

ڊاڪٽر رگهومل موٽواڻي

سنڌي ساھتيہ سمتي

سينٽ ماڊل هاءِ سڪول بلڊنگ

۱۵ ڪينيڊي برج بمبئي ۷ ۱-۵۰

S.N. 1834

روحل جو ڪلام

مهتمم:

ڊاڪٽر رگهومل موٽواڻي

ڇپائيندڙ:-
سنڌي ساهتيه سمتي،
سنڌ ماڊل هاءِ سڪول بلڊنگ،
ڪينيڊي برج، گرانٽ روڊ،
بمبئي - ٧.

RekhtaDownload.com

سنڌي ساهتيہ مالا - پستڪ نمبر ١٥ سال نمبر ٢-۴

قيمت
ڪچو جلد ١-٢٥ روپيہ
پڪو جلد ١-٧٥ روپيہ

سال ١٩٦١ع
اڳيون ڇاپو

RekhtaDownload.com

Printed by Mansing Chubermal at the Navrashtra Press, 23, Hamam Street Fort, Bombay-1 and published by Shri Harisunder Rupchand, Secretary, Sindhi Sahitya Samiti, Sind Model High School Building, Near Kennedy Bridge, Grant Road, Bombay-7.

S. N. 1264

مهاڳ

مان پاٺڪي پاڳوان ٿو سمجهان جو ڪنڍريءَ جي ڪامل، سائينءَ روحل جي واٽيءَ تي شرڌا جي پشپن چاڙهڻ جو وجهه مليو اٿم. هن هاڪاري برهم گيانيءَ جو شعر، اهڙن سٺن، سهڻن، سرل ۽ صاف شبدن ۾ رچيل آهي جو ٽيڪا ڏيڻ جي ضرورت ڪانه سمجهي اٿم ۽ فقط عام رواج ۾ نه آيل سخنن جي ۽ ڪن سٽن جي معنيٰ ڏني اٿم. هن ڪتاب ۾ من پربوڌ، اڌ ۾ گرنٿ سي حرفي ۽ ڪي سنڌي، پنجابي بيت آيل آهن. من پربوڌ ۾ چت ۽ من جي وچم جهيڳڙي بابت احوال آيل آهي. چت پنهنجي ماتا ٻڌيءَ کان صلاح ٿو وٺي، جا هن کي چيتن ساکيءَ سان ملائي ٿي. ساکي هنکي يوگ چڪرن وارو رستو سمجهائيندو، جنهن جي اوٽ وٺي هو من کي ماٺ ڪري ٿو ۽ پرماتما کي پائيندو. يوگ جي چڪرن جو هن جهڙو عمدو ۽ نصيحت بخش احوال مون اڳي ڪٿي به پڙهيو نه آهي. ست چڪر، انهن جا ديوتائون ۽ جايون هيٺ ڏجن ٿا. مون مٿيان چڪر شرير جي بناوت ۾ ڪنڍيءَ جي ڪنڍي اڳيان سوکم تنتن جي ڦيٿن وانگر ڏنا آهن.

(١) مول آڌار، هن چڪر جو ديوتا گڻيش ۽ انجي گديا

جي اڳيان جاءِ آهي؛ يوگي، هٿ کڙي رکي آسن پڪو ڪري ٿو. سک گڻيش کان آسن پڪي ڪرڻ جو ور گهري ٿو. جنهن ڪري هن ۾ سنيهه وڌندو.

(٢) سوُ اڌشٽان - هن چڪر جو ديوتا برهما ۽ جاءِ لنگ جي مٿان اٿس. يوگي هٿ ٻي ڪُڙي رکي ڪام کي هٽائي ٿو. برهما کان پوترتا جو ور گهري ٿو. ڪام ڦري پريم ٿو ٿئي.

(٣) مڻي پورڪ - هتي جو ديوتا وشنو آهي ۽ جاءِ ڏُن جي پنيان اٿس. هتان سواس شروع ٿين ٿا ۽ جاپ جي شبد کي، مٿي چاڙهين ٿا. وشنو جگياسوءَ کي سنتوش بخشي ٿو.

"جو نڪري ناپ منجهار، تون سهي سڃاڻج ساهه کي"
(سامي)

(٤) اناهت - هن چڪر جو ديوتا شومهراج ۽ جاءِ دل جو ديس. شو مهراج شش کي سمجهائيٿو ته هڪ شڪتا ڏس جنهن مان سڀ شڪتيون نڪرن ٿيون. ابياسي سانده ڌيان ڪرڻ سان اناهت شبد ٻڌي ٿو جي اول وڏا ۽ زوردار ٿئن ٿا ۽ آهستي آهستي سوکم ٿئن ٿا، جئن ڪ ويڻا جو مڌر آواز. هي ۽ نشاني آهي ته جگياسو رستي تي آهي پر انهن ۾ اٽڪي نه ۽ شانت آتما يا چد آڪاش ۾ لولين ٿئي.

"دل درون هوا حال معلوم" (مولارام)

RekhtaDownload.com

(٥) وشڌ چڪر- هن چڪر جي ديوي سرسوتي آهي ۽ جاءِ ڪنٺ آهي. هتان ماڻا ڪان سِڌ ور گهرڻو ته مون کي مٺو آواز ڏي ته ايشور جا گُڻ ڳايان ۽ سچ چوان.

(٦) اگنيا چڪر- هتي جو ديوتا، ساکي يا ستگورو آهي، جاءِ ترڪٽي يعني اها جاءِ آهي جا ڀروئن ۽ نڪ جي ڀاڙ وٽ آهي. ڪبير صاحب هنڪي رنگ محل ٿو چئي جو اپياسي هت عجيب روشنيون ٿو ڏسي ۽ ست پرشن جا ديدار ٿو ڪري.

(٧) سهسر يا برهم رندر- هتي جو اشٽ پرماتما آهي. وسشٽ موجب هت جگياسو پرماتما ۾ لئه ٿيندو يعني جوت ۾ جوت ملي ٿي. هن کي پرم پد به چون. چت هيءَ يوگ جو رستو هلي، نام جو آسرو وٺي ۽ آتما جو ڌيان ڪري، من سان جنگ جوٽيندو. چت جا سائي آهن، پوترتا، سنتوش، پريم، وويڪ ۽ وچار، هنن جي مدد سان من ۽ انجي سائين ڪام، ڪروڌ، اهنڪار، موهه ۽ لوڀ تي فتح پائيندو ۽ چيتن سان ملي پرم پد پائي جيون مڪت جو لاڀ وٺندو.

اڌ پڌ گرنٿ ۽ بيءَ واڻيءَ ۾ پريم، گيان، يوگ ۽ انهن جي ساڌنن ۽ منزلن بابت شش گروءَ جي وچ ۾ سنواد هليل آهي. ويدانتي اصول ڪنهن به دليل بازيءَ کانسواءِ درشٽانتن رستي سمجهايل آهن ۽ منهنجي آزمودي ۾ آهي سکيائون، پريمي سوليءَ طرح جاڻي سگهن ٿا. ويدن جا

RekhtaDownload.com

اصول، سائين روحل جي واٽيءَ سان، جي ڪامائن ۾ آهن، گڏوگڏ رکيا اٿم ته سنڌي پاڙهن ۽ پيمرن کي خاطري ٿئي ته مٿيون ڪلام بلڪل پورو آهي، ۽ ان جي پڙهڻ ۽ انتي عمل ڪرڻ سان، سنڌن حياتي ڪرنئون روپ وٺندي.

(١) پرم برهم جو ويدن ۾ شانت ۽ اڪشير يا اڪهه روپ سان بيان ڪيل آهي.

"سانس سُن سي شونيه پري هي، تانهين مَن استانا،
ساڌو همَن گياني مستانان، ميرا اڪهه استانا"

(٢) ڇاندوگيه اپنشد ۾ آتما کي آڪاش سان پيٽيو ويو آهي

"سرب وياپي آتما جيون گهٽ مانهن آڪاش"

(٣) پرماتما سڀني ۾ آهي پر سڀني کان نيارو رهيٿو.

"همَن هوَن سرو، سرو سي نيارا، جَمَن جل پيتر تارا"

(٤) هڪ وياپڪ پرماتما، سڀني ۾ سمايل آهي

(الف) "چيتن ايڪ اکنڊ هي سب گهٽ رهيو سماءِ."

(ب) "اوچ نيچ گهٽ ايڪ برهم، سوهوَن پد ابناس"

(٥) گيتا موجب هڪ پرماتما مان جڙ ۽ چيتن پرکرليون نهيون. فرض ڪجن، پر مايا ۾ ڦاسجي ته آتما سان نيئهن:

"ايڪ ڪنول ذءِ ڦولڙا، جڙ چيتن وءِ نام
جڙ تيج چيتن گرهي، تب پاوي وسرام"

(٦) پنهنجي سوروپ جاڻڻ لاءِ ويچار يا گيان جي ضرورت:

(الف) "اپنا روپ پڇان، سمجهه من درشن ايهي"

(ب) "گيان انجن جاڪي نيتر ۾،
تاڪون ڪبهون نه درسي دوئي"

RekhtaDownload.com

(٧) انهيءَ جاءِ لاءِ اڀياس جي ضرورت.

(الف) ”ڏيهڙي پيٽر الک ٻراجي، جو ڪوجي سو پاوي“

(ب) ”اوهڙن سوهڻن ٻي ٽڪا، اڇا جاپ پرڪاش

انتر ڏن لڳي آتما، نهچي پيو وساس“

(٨) جيتر رهٽي سني نه ليتر ڀڳتي، گيان ڪهڙو ڪم ڏيندا؟

”رهت هماراڏ ٻر هي، ار رهت همارو گيان

روحل رهڻي رهت ٻر، ڦوليو ورک گيان“

(٩) پريم، خالي علم کي اَمنگ بخشي پرماتما تائين پهچائيندو.

”پريم هماري سر ڪا سائين، مڪتي تا پريم ڪي داسي“

(١٠) ويراڳ ڪانسواءِ واڌارو ڪين ٿيندو.

”ٻره ۽ بيراڳ جي جن کي جڙ لڳي منجهه جيءَ،

سوجهي سچ سرير مون، تن پرهمين پاتو پيءُ“

”مرڻ جيئڻ جو من مون، تن سامين لاٿو سيءُ

ناتہ نماڻا ٿيءُ، نہ وڃي روحل رتا رام سان

هن روحاني گهر جا، شاهو، غلام علي، دريا خان ۽

۽ مراد بہ اعليٰ درجي جا سالڪ ٿيا آهن. هنن جو هڪ

هڪ شبد مثال طور ڏيانتو نہ ماڻهن ٻر رچي جاڳي ۽

ڪتاب ڇپائيندڙ، اهڙن ڪتابن جو قدر ٿيندو ڏسي،

هن پاسي وڌيڪ اُتساهہ ڏيکارين.

(١) شاهو: جيون ايڪا اندو گهٽ اپارا،

گهٽ ڦوٽيان وهہ اندو نيارا

جيون رو ايڪا، ڏوپ انيڪا،

ٿيون سوهڻن ڇيتن روپ انيڪا

(اندو=آڪاش، گهٽ=دلو، ڦوٽيان=پنجڻ سان، رو= سڄ، ڏوپ=روشني) دلن جي ٿهڻ پنجڻ سان ڪو آڪاش جدميو مُٺو ڪون، تئين جيون جي جمڻ مرڻ سان ڪو آتما جدميو مٺو ڪون، جئن آڪاش نيارو، تئن آتما به نيارو. وري سڄ هڪ ته روشنيءَ جا ڪرڻا، گهڻا ۽ جدا جدا ڏسڻ ۾ اچن ٿا، پر اُن ڪان نيارا نه آهن، تئن پرماتما هڪ پر آتمائون جدا ڏسڻ ۾ اچن ٿيون پر آهن هڪ.

(٢) غلام علي:- هن صاحب سان سري مولارام صاحب سير ڪندا هوا.

”سڀ گهٽ ايڪهين رم رهيو، جڳت منهه جڳديس غلام علي گور روحل ڪي، جب چرن لگاهو سيس“

هڪڙائي جي سکيا رگهو پڙهڻ مان ڪانه ٿي اچي پر ان ۾ ستگورن جي آسيس ۽ شش جي شرڌا جي به گهرج آهي.

(٣) درياخان:- ”جيڏن ڪيچ مدد پڙي سُوان
آپ نه ڇيپي اچرج مان
پين پين ديڪ اُوهان بس مري، اهي ڪرٽي آپي پري“

هڪ شيش محل ۾ ڪتي کي رکيائون. پهڻجا پاڇا ڏسي سمجهائين ته هت ته گهڻا پيا ڪتا آهن. جن لي پونڪي اُنکرءِ ساه ڏنائين. تئن جيو، گهڻا ۽ نيارا جيو پسي، دويت ڪري دکي ٿو ٿئي. ادويت پاونا ۾ ئي سک آهي.

(۴) مراد:-

”جي مقصود ملڻ دا هووي، ڪرگهن ساجهر سعيا
وچ ميدان محبت دي، نِت رکين قدم سوايا
ايءُ سوڙدا سر ڏلي ٻاجهون، ڪنهين نہ پلڪ پايا
ٻر جيندڙيان مرڻ مراد سڃايا، پيچي مرڻ اجايا“

هنن روحاني گلن کي ايشور ڀاڳ خوشبوءِ ۽ سونهن بخشي آهي. اسين انهن جي کهڙي واکاڻ ڪري سگهنداسين. پڇاڙيءَ ۾ سنڌي ساهتيہ سمتيءَ جي ٻانيڪارن کي مبارڪون تہ ڏيان جن هن واٽيءَ جي ڇپائڻ سان پريمين کي جاڳائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. گرهست آشرم، پرمارٿ ۽ رنڊڪ نہ آهي پر ٻئي هڪ ٻئي جا سهائڪ آهن.

هي ارجن ڪرم ڪرڻ ۾ تنهنجو اڌڪار آهي
پر انهن جي ڦل سان واسطو نہ رک (گيتا)
سارو ڪلام گلن ڦلن سان ڀريل آهي، ڪيترا چونڊيون
ڪيترا چونڊجن؟

(ڊاڪٽر) رگهومل موٽواڻي

شڪر گذاري

اسين سنڌي ساهتيہ سميتيءَ پاران بالڪل مشڪور آهيون ڊاڪٽر رگهومل موٽواڻيءَ جا، جنهن وڏي قرب سان، نہ رڳو اسان کي روحل فقير جو ڪلام سوڌي ڏنو آهي پر انهيءَ سان گڏ سنڌر مهاڳ پڻ لکي ڏنو آهي. جي روحل جو ڪلام روحاني ڪلف آهي تہ ڊاڪٽر صاحب جو مهاڳ سندس ڪنجي آهي. ڊاڪٽر صاحب جي مهاڳ ۾ جي سوڪيم اشارا ڏنل آهن تن جي ئي آڌار تي روحل جا راز سولائيءَ سان سمجهي سگهجن ٿا. هڪ مسلمان صوفيءَ جي حيثيت ۾ جيڪي ڳوڙها سڌانت روحل سمجهايا آهن سي ڪيترن هندو ويدانتين کي گوءِ ٿا ڏين وڃن. نج ويدانتي ويچار شڌ هندي ڀاشا ۾ ائين ظاهر ڪيل آهن جو ڪير مشڪل وسهندو تہ ڪو روحل مسلمان شاعر هو. روحل کان پوءِ سندس پوين درياخان، غلام علي، باهو، مراد پڻ ڪيترو ويدانتي ڪلام رچيو آهي جو بہ شايع ڪرڻ جي قابل آهي. روحل جي ڪلام لاءِ، شري جيپي پاڪستان جي مهران رسالي جي ايڊيٽر، ليسمت هال ۾ ڪوناڻل ميڙ ۾ ليڪچر ڏيندي چيو تہ ”مون پنهنجي ساهتيڪ گروءِ پروفيسر جيٺمل جي قدمن ۾ اهو پڙهيو آهي ۽ انهيءَ ڪري منهنجا ڪپاٽ کلي ويا آهن تہ ويدانت ۽ تصوف ڪيڏو نہ ڀاڳيم

RekhtaDownload.com

دليل مليل آهن. پر ٻاهرين طرح پاڪستان ۽ هندستان ملڪ ڌار ڌار هجن پر اندروني ساهتيه جي دائري ۾ اهي هڪ ٿي آهن ۽ ڪوبه سياست جو اڳوان انهن کي جدا ڪري نه ٿو سگهي. آءٌ ته جيڪر پاڪستان سرڪار کي عرض ڪريان ته اهو ڇپائي ڀارت کي نذراني طور پيش ڪيو وڃي."

اسين سري ارجنداس بي. نارواڻي ۽ شري پرسرام ڪيسراڻي جا پڻ شڪرگذار آهيون جن پنهنجي روحل جي ڪلام جا دستخط ميسر ڪري ڏنا، جن بنا، سوڌڻ جو ڪم، ڊاڪٽر رگهومل لاءِ ناممڪن ٿي پوي ها. شري ٽيڪارام پيرجي ڳوٺ واري ٻه آخرين منزل لئي ڪيترين ڏکين اکرن جي سمجهاڻي ڏيڻ ۾ مدد ڪئي. پڇاڙيءَ ۾ شري نارائنداس ڪيئومل ساڌواڻي جا جس لهڻو، جنهن روحل جي ڪلام شايع ڪرڻ لاءِ پنهنجي جي سهائتا جو هٿ ڌگهيڙيو. پروفيسر وشن آءِ. جگتياڻي ۽ منهنجي فقط ولهتي ڪرڻ تي هن سڀڻ يڪدم سهائتا ڪئي، جنهن ڪري ٿي، اسان جي همت افزائي ٿي ۽ اسان هيءُ ڪم هٿ ۾ ڪيو. نتيجو پاٺڪن اڳيان آهي ۽ اميد آهي ته اهي انهيءَ جو چڱو قدر ڪندا.

ڌرمداس ڪنري
رام بي. موٽواڻي

RekhtaDownload.com

شري نارائڻداس ڪيئومل ساڌواڻي

جي جيون جو مختصر احوال

ڀائيبند جاتيءَ ڪيترائي داني پرش پيدا ڪيا آهن، جن سنڌين جو شان بلند ڪيو آهي. ڀائيبند ڀائرن دنيا جي دور دور ديسن ۾ وڃي، واپار جي ڪيتري ٻوڪ وڌائي، اتان گهڻو ناڻو ڪمائي، پنهنجي ملڪ کي مالامال ڪيو آهي. سهائتا بلي اڪيچار ناڻو دان ڪيو اٿن ۽ هنن ڪيترن شڀ ڪارين ۾، مالي مدد ڏيئي، انهن کي سوڀارو ڪيو آهي. وديا ۽ ساهتيه جي دنيا ۾ چڱيروئي نالو ڪڍيو اٿائون. شري ٻولچند ڪرمچند تعليم جو ڄاڻو هو، جنهن جو حيدرآباد سنڌ جي نوودياليه سڪول ٺاهڻ ۾ وڏو هٿ هو. مکي منگهارام ولائت جي اوچ وديا ورتي هئي ۽ سنڌ جي هندن جي هر طرح، خاص طور پاڪستان ٺهڻ وقت، عظيم سيوا ڪئي، جا سنڌي هندو ڪڏهين به وساري ڪين سگهندا.

شري نارائڻداس ڪيئومل ساڌواڻي، باوجود يڪ سنڌ ورقي سيٺ ۽ داني پرش هئڻ جي، هڪ سنڌي ساهتيڪار، ودوان ۽ شاعر آهي. واپاري ۽ ڏانيءَ جي حيثيت ۾، ٢٥ هزار روپيه سنڌي ساهتيه جي ڦهلاءَ سيڙايا اٿس، جنهن مان ڪيترا عمدا پستڪ پيا ڇپايا وڃن.

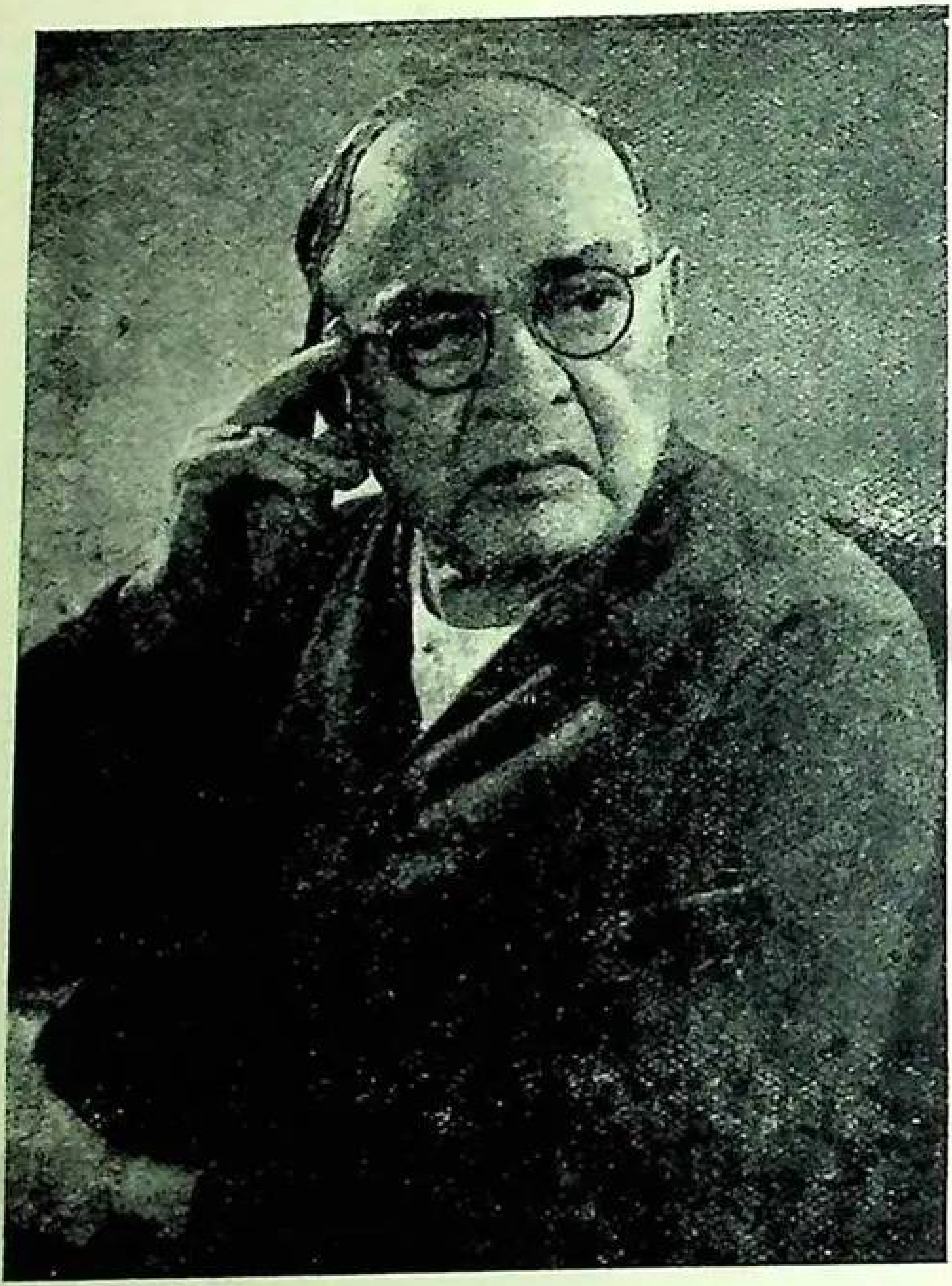

شري نارائڻداس کيمچومل ساڌواڻي

سنڌي ساهتيڪار جي حيثيت ۾ اٽڪل ١٨ پستڪ جدا جدا ڌرمي، نيتي، ساهتيڪ، واپاري ۽ سفر جي وشين تي رچيا اٿس، جن دواران ساهتيه جي انوکي شيوا ڪيل آهي. تعليم سا ٿوري ورتي اٿس پر مهاپرشن جي سنگ ۾ گهڻوئي آنيو پرايو اٿس. سندس شاهه جا ۽ ٻيوس جا پور، جپ صاحب، گيتا تي ٽيڪا، گهرو جيون، جهان جو سفر وغيره پستڪ پڙهڻ وٽان آهن. شري نارائڻداس جيتوڻيڪ ٻرڌ اوستا تي پهتل آهي ته به پنهنجو ڌنڌو ڌاڙي سنڀاليندي به روزانو ڪجهه نه ڪجهه لکندو رهي ٿو. آشا آهي ته سندس هٿ ۾ ڪميل ساهتيه جو ڪارج وڌندو ويجهندو رهندو.

هري سندر روپچند

RekhtaDownload.com

اسانجو سنئاءُ

ڪجهه زماني ۾ پروفيسر جيٺمل ۽ شري رام ٻي. مونواڻي پاڻ ۾ ورونهن ڪندي، ويچار ڪيو ته ولائت ۾ نڪرندڙ سستن، سهڻن ۽ هڪ سريڪن پينگئن ۽ پاڪيٽ بڪس سيريز وانگر سنڌيءَ ۾ به ڪيترين نرالين جهڙوڪ ڊرامڪ، راڄنيتڪ، آرٽڪ، سماجڪ، ساهتيڪ، وشين تي، ٻرابر هڪ سؤ پستڪ، سنڌي ساهتيه پريمين لاءِ ڇپائجن. سنڌ جي هنن ٻن زبردست شخصيتن جي شڀ ڀاونا ڪي، عملي جامو پهرائڻ لاءِ سال ۱۹۶۰ ۾، سنڌي ساهتيه سمتي ڪي، بمبئي ۾ وجود ۾ آندو ويو.

سنڌي ساهتيه سمتيءَ ڪي اهو ظاهر ڪندي فخر آهي ته سنڌس سڀني بنا اُجوري محنت ڪندڙ ميمبرن جي سخت جفاڪشيءَ بعد، هڪ سال ۾ اندر ڏهاڪو ڪتاب، شايع ڪري ميدان ۾ آندا ويا آهن، جن ۾ خود پروفيسر جيٺمل جو مشهور پستڪ پورب جوتي به آهي. وڏيءَ خوشيءَ جي ڳالهه آهي جو بمبئي يونيورسٽيءَ بي اي ڪورس لاءِ اهو پستڪ منظور ڪيو آهي.

سمتيءَ اهو پڪو فيصلو ڪيو آهي ته مٿي ذڪر ڪيل سستا، سهڻا، هڪ سريڪا، ٻرابر هڪ سؤ پستڪ جدا جدا وشين تي، ايندڙ ڏهن سالن اندر، ڪڍيا وڃن. انهي ڪري اسين سنڌي شاعرن، گرنٿ ڪارن، ناٽڪ نويسن، ساهتيڪارن ۽ پريمين کي وينتي ٿا ڪريون ته هن ڏهه سالي يوجنا ۾ اسان سان مڪمل سهڪار ڪن، جيئن جيڪي اصلوڪا ۽ ناياب پستڪ جي ڇپجڻ جي قابل آهن، سي ڇپائي پڌرا ڪجن. انهيءَ سان گڏ جيڪي به نوان گرنٿ، نونهال گرنٿڪارن، وڏي محنت

RekhtaDownload.com

سان راس ڪيا آهن، تن کي ڇپائي شايع ڪجي.

سنڌي ساهتيه کي وڌائڻ ۽ ويجهائڻ لاءِ جن به سڄڻن کي ڪي رٿون هجن ته اسان کي اُنهن کان واقف ڪرڻ جي عنايت ڪن.

سال ١٩٦٠ ۾ هيٺيان پستڪ ڇپايا ويا آهن جن ساهتيه پريمين جي دلين تي گهڻو اثر ڪيو آهي:-

(١) سنڌو (اصلوڪو ناول) رام جي. هگوراڻي
(٢) گهرو ڊاڪٽر ۽ هوميوپيٿي رهبر } ڊاڪٽر پرسمداس ناراڻي / ڊاڪٽر ٻوهومل ايسرداس
(٣) جپ صاحب (ٽيڪا سان) ديوان چمنراءِ ٻولچند
(٤) پورب جوتي پروفيسر چيتومل پرسرام (گوتم ٻڌ جي حياتي)
(٥) ڪٺ اپنشد (ٽيڪا سان) ڊاڪٽر رگهومل مونواڻي
(٦) شاريرڪ جيون (صحت سڌار) ڪندنمل ڏيپچند
(٧) ڀيشم پتامهه (جيون ڪٿا) پروفيسر ايشوري جوتواڻي (انوادڪا)
(٨) مانسڪ جيون ڪندنمل ڏيپچند
(٩) آتمڪ جيون ڪندنمل ڏيپچند
(١٠) اتي الڪ سين اور ڪ. ش. اٿمچنداڻي (پرارٿنائون)
(١١) گرو شبد مالها رام پي. مونواڻي (چونڊ ٻندڙ)

سال ١٩٦١-٦٢ ۾ ڪتاب ڇپائڻ جو هيٺيون پروگرام آهي:

ڪتاب نمبر		سال جو نمبر
١٢-	گهرو رواجي علاج ڀڳلاجراءِ ليلارام واسواڻي	١.

١٣- سنڌر راڻائڻ — ديپچند ٽلوڪچند — ٠.٢
١٤- روحاني راهه — پرمانند ميوارام (ترجمان) — ٠.٣
١٥- روح جو ڪلام — ڊاڪٽر رگهومل موٽواڻي — ٠.٤
١٦- ڀڳوت گيتا (نظم ۾) — پرنسيپال ڏانڪرام و. ٿڌاڻي — ٠.٥
١٧- ارجن — پروفيسر ايشوري جوٽواڻي (انواد ڪا) — ٠.٦
١٨- گانڌي سوتر — پروفيسر وشن آءِ. جگتياڻي — ٠.٧
١٩- جگياس مارگ — ديوان چمنراءِ ٻولچند — ٠.٨
٢٠- سنڌ جون يادگيريون — هري سنڌر روپچند ۽ ڀيرومل آءِ. جگتياڻي — ٠.٩
٢١- روزان روز — هيرانند صوڀراج ميرچنداڻي — ٠.١٠
٢٢- هندي هاڪارا — پروفيسر يوڌراج ناگراڻي — ٠.١١

انهيءَ ڪانسواءِ اِهو پڻ فيصلو ڪيو ويو آهي ته هر هڪ هڪ سؤ پستڪ خريد ڪندڙ کي، هڪ خاص ٺهيل سهڻو پستڪن جو ڪبٽ، مفت ڏنو وڃي، ته اُن ۾ آهي هڪ سريکا ڇپيل پستڪ سهڻي نموني ۾ سلامتيءَ سان رکي سگهي ته جيئن هو پاڻ ته پڙهي سگهي، پر هن جا پويان به پڙهي سگهن.

انهيءَ ڪري سنڌي ساهتيه جي پريمين کي وينتي ٿي ڪجي ته اسان کي هن سنڌر ڪاريه ۾ ڪليءَ دل سان مدد ڪن ۽ اسان جا پستڪ پاڻ ته پڙهن پر ٻين کي به پاڙهن، پاڻ ته ميمبر ٿين پر ٻين کي به ميمبر ڪن. هن نموني جو سستو، سهڻو ۽ هڪ سريکن پستڪن وارو ساهتيه، سنڌيءَ ۾ ڪڏهين به نه ڇاپيو ويو آهي، جو دل ۽ دماغ کي قوت بخشي ۽ آتما کي آنند ڏئي.

وشن آءِ. جگتياڻي

سائين روحل جو ڪلام

ستگور پرساد

اَت واٽي روحل فقير ڪي، شاستر من پربوڌ، من چت ڪا سنواد لکينت جاڻڪي، پڙهي هردي مون گيان ڪي پراپتي هووي ۽ من سُڌ مارنگ پاوي.

دوها

*ستگور پاءِ پڙت هوُن، جن سنگ اپجيو گيان،
ديا ڀئي ديال ڪي، تب جيتيو گڙه ايمان.

گڙه جيتڻ آسان هي، پر مشڪل ٻڌسڻ مانهه،
بنا جوت جگديس ڪي، انديان ٿهرت نانهن.

جي چاهو پريپ آپڻو، اَهه نس ڪايا سوڌ،
روحل رُچ اَت ڪهت هي، من ڪو من پربوڌ.

§ايڪ ڪنول دو ڦولڙا، جڙ چيتن هي نام،
جڙ تج چيتن جو گرهي، تب پاوي بسرام.

سنواد=ڳالهه ٻولهه، گڙه=ڪوٽ، ٻڌسڻ=وهڻ، ٿهرت=ترسڻ، اَهه=ڏينهن، نس=رات، ڪايا سوڌ=شرير ڪي سڌار، رُچ=خوشيءَ سان، تج=ڇڏي، گرهي=وٺي.

*ستگور جي پيرن تي مان پوانٿو، جن جي سنگ ۾ گيان پيدا ٿيو.

§هڪڙي ڪنول گل ۾ ٻه گل پتا آهن، هڪ چيتن ٻيو جڙ.

جڙ چيتن سمجهي بنا، سڀ نہ ايڪو ڪاج،
جان سگهين تو جان مَن، اوسر پيٺيو آج.

جڙ چيتن دونو بَسن، ڪايا نگري گام،
آپو اپني ڀاونا، آپو اپنا ٺام.

جڙ چيتن سمجهي بنا، پَچِ پَچِ مرنا آگ،
سمجهينگا ڪو سنت جن، جانڪي مستڪ ڀاڳ.

چيتن ايڪ اکنڊ هي، سڀ گهٽ رهيو سماءِ،
مايا سون مل جڙ ڀيو، شڌ سروپ نہ پاءِ.

*مايا سون مل جڙ ڀيو، جڙ سَنگ هووا جيءِ،
نيچ ڪرم نيچو ڀيو نہ تان اوهي جيءِ اوهي سيءِ.

§جيءِ سماوي سيءِ ۾ سيءِ ملي برم پاس،
ائي ٽيني ڀاو جب مِٽِ گئي، ڪيول ايڪ پرڪاش.

اِندري سواد ين لڳہ رهيو، رات دن وڪہ ڪات،
سُڌ بُڌ سڀ ڀل گئي، اب ڪڇو نہ آوي هات.

اوسر=وقت، پيٺيو=گڏ ريو، ڀاونا=شرڌا، ٺام=جاءِ،
اکنڊ=حصن رهت، شڌ=پور، جيءِ=منش، سيءِ=سوايشور،
برم=برهم، سڌ=سمجهہ.

*چيتن، مايا سان گڏجي جڙ ٿيو، جڙجي سنگ ۾ جيءُ ٿيو.
نيچ ڪرمن ڪري نيچ ٿيو، نہ تہ جيءُ ۽ سيءُ ساڳيا آهن.

§جيو، ايشور، مان جڏهين اگيان ۽ مايا نڪرندا تہ جيو،
ايشور، برهم ٽيئي پرڪاش روپ هڪ گيان ٿيندا.

*ڪٿنا بڪتا تون سدا، اؤر نہ دوجا ڪوءِ،
مڻن مورکہ مت ھيڻ اَتِ، سرن پڙيو اب توءِ.

تون ڏاتار جڳت گورو، مانگي دان جڳياس،
روحل ڪون اب راکہ لو، چرن ڪنول ڪي پاس.

تون ساگر مڻن ڏيڌ ري، بيعد اگم اگاڌ
تم پيروسي مئن ڪيا، من چت ڪو سنواد

تيري اگم اگاڌ گت، جانڪا آَر نہ پارُ
آد انت تھان مَڌ نھين، رھيو نام نرڌار

تو بن اور نہ دوسرا، ڪيا مکہ سون ڪريڻي بات
جمِ گُنگا سپنا لھي، سُمر سُمر پڇتات

ڪٿني ڪٿي انيڪ بڌِ، جوڳي، جَتي، سنياس
روحل رھني رھت بِنُ، پڙي ڪال ڪي ڦاس

اَت= بلڪل اگم= جنھن جي خبر نہ پوي، اگاڌ= بي انت،
گت= سياڻ، نرڌار= يقين، جم= جڻن- جيو ۽ اگيان ۽ آتما،
ايشور ۽ مايا ۽ پرماتما، اگيان ۽ مايا ويندا تہ باقي آتما ۽
پرماتما ھڪ ٿيندا. اھو ٿيندو گيان سان، ڪٿني ڪٿي
انيڪ بڌ= گھڻن نمونن سان ڳالھائين ٿا، جڳياس= سوالي.
*تونئي ٻولڻ ھار آھين.

RekhtaDownload.com

*رهت همارا ڏيؤ هي، ار رهت همارا گيان
روحل رهني رهت ۾، ٿوليو ورڪ وگيان
ورڪ وگيان جب ٿوليو، ار واڙي ٿوڻي واس
اونچ نيچ گهٽ ايڪ برهم، سو هئن پد ابناس
اوهئن سوهئن، بي ٽڪا، اجپا جاپ پرڪاش
انتر ڌن لڳي آتما، نهچي ٻيو وساس

اٿ ڪيرتن رهاءُ

مانا هووي تو مل ليئو، سنتو اي ماني ڪا ويرا
مانڪ جنم ڦر هاٿ نہ آوي، چوراسي لک ڦيرا
شام گهٽيا، سِرسيت ٻيا هي، اَجهون نہ آوي لاجا
جي نرنَريا سي ڪرڻي سون، هويا پوُرن ٽانڪا ڪاجا
گيان ڪَٿي نر رهني نهين، رهتا بن رهني ڪئسا گيانا
‡من پربوڌ سڪي نهي، اپنا اؤران جهگڙا سانا

ٿوڻي واس=سڳنڌ نڪتي، اوهئن=اوم، سوهئن=سوهم، جاپ جا شبد، اجپاپ=جاپ ڪندي جيڀ جو آواز نہ ٿئي، وساس=سواس، ويرا=وقت، شام=ڪارا وار، سيت=اڇو، گيان ڳڻو ڳالهائڻ ۾ نہ آهي پر اهڙي رهڻي ۾، سانا=سان.

*رهڻي منهنجي ديوتا آهي ۽ رهڻي منهنجو گيان آهي گيان سان گڏ جڏهن رهڻي رهبي تہ ورڪ روپي گيان ڦل ڏيندو.

‡من سمجهي نہ سگهندو.

هنسلا سو جو هنس گت چالي، ڇيلر پاؤ نہ ميلي
گياني سو جانکي گهٽ اُجواڙا، اکڙ کلا مون کيلي

سيس اُتار ڌريا گور آگي، اب کڇ سنسا ناهين
*پانچي اُلٽ ايک گهر آيا، انيؤ آتم ماهين

ڀڳتي کرپا تب سؤدا بنيا، ڀڳت ڀيد نهي ڀاسي
روحل رتن امولک مليا، §سر ساٽي اپناسي

اٿ اتپت کي انگم کا درشٽانت

ٻارهن پنٿ هندو سکل، ٻاهتر مسلمان
جنهن جس پد ڀڳتي پائيو، سو تانکي کري ٻکان

کيول گهرِ گنڀير هي، جو کهڻ سٽڻ سون پار
روحل اٽل اڏول هي، نر دعوائي نرڌار

‡تانکا سروپ پرماتما، انڇا روپي نام
اونکار تانتي پرگهٽي، سو هؤن آتم رام

پرم آتم ست آتما، آتم انڇا من چٽ
مايا کو انس من ڀيو، ڀڳتي کو انس چٽ

ڇيلر=گپ، اکڙ=اکل، جنهن جي خبر نہ پوي، گهر=اونهو، کيول=برهم، نرڌار=ڀک سان، پد=رستي، ٻکان=بيان، اُجواڙا=روشني.

*پانڇي پنج گيان اندريون، جن ٻاهر تي ڌنو، تن اندر منهن واريو.

§ڀيهن جو سر بدل ۾ ڏيڻي.

‡نام؛ روپ پرماتما جي اڇا کري اڀيا.

چوراسي لک جوُن منهن، وَسَتُ براجي ايک
جگت پيُول سنسي پڙو، بنا ويچار وويک

پنڊ برهمنڊ رچنا رچي، پانچ تتون کا ميل
سمجهينگا کو سنت جن، اي اکٿ کلا کو کيل

اٿ من کو کٿنب لکيٿت

مَمتا ماتا من کي، کُبڌيا دُرمت پين
ترشنا راٽي سون سدا، رامل کرتا چين

کام کروڌ اهنکار هين، ارلوپ موه ايمان
من راجا کي منتري، پانچ پيئي پرڌان

پاپ پُن دربان هين، لالچ موه فراش
هرک سوک دوئي خدمتي، آهه نس رهتي پاس

اگيان گهوڙي اوپر چڙهيو، بِسريو نام اروُپ
روحل رهتي رهت بن، پڙيو کال کي کوُپ

وست=وستو=آتما. پنڊ برهمنڊ=شرير ۽ سرشٽي، اکٿ=اکل=جنهن جي خبر نہ پوي، کلا=شڪتين جو کيل، ممتا=منهنجو، کبڌيا=کوڙي مت، ترشنا=چاهه، چين=خوشي، دربان=در تي بيهندڙ چپراسي، فراش=صفائي کندڙ، هرک سوک=خوشي ۽ دکہ، اروپ-روپ کانسواء، کوپ=کوهہ.

RekhtaDownload.com

كرمن كي منُ وَسِ پڙيو، نانا رَسَ كي ڀوڳ
سُڌِ ٻُڌِ سڀ ڀول گئي، دن دن اُپجي روڳ

جاڻكي سنگي اَئي سدا، سو من اننت نراننت
آپ نہ چيني آپكو، پڙيو مايا كي ڦند

رام رتن ڌن ڇاڏكر، موركہ ميلي مال
انڌلي سؤدا هاريا، كوڏي بدلي لعل

ات چت كو كٿنب لكنت

چت كي ماتا ٻُڌهي، رهني كرني ڀين
سُرت سهاڳڻ سون سدا، رِلمِل كرتا چين

سِيل سنتوكہ ار پريم سُڌِ، اور وويك ويچار
جاَنكي يهہ پرڌان هين، سو كڀهون نہ پاوي هار

ديا ڌرم دربان هين، جپ تپ دوئي فراش
ياءُ ڀيگتي دوئہ خدمتي، نس دن رهتي پاس

گيان گهوڙي اوپر چڙهي، سُرتِ نِرتِ هي پاس
اَپرم پد كي كارني، اهہ نس ڦري اُداس

نراند=بلكل انڌو، ڦند=ڦاسي، سرت=ڌيان، رلمل=گڏجي، چين=خوشي، سڌ=شڌ، سيل=پرڪرتا، سنتوك=شانت، سڌ=پوتر، سرت=ڌيان، نرت=پيار واري نگاه، اپر=جنهن جهڙو ٻيو كونهي، كارني=كارڻ، اهہ نس=رات ڏينهن.

جانکي سنگي اِي سدا، سو کهيڻي وڏ ڀاڳ
روحل ڏانکون نا لڳي، مَن ممتا کو داغ

جانئہ راجا ڏوٻئي، ڪايا نَنگري ايڪ
سُکه کي رَنچڪ نا رهي، پاوي دکه انيڪ

اپني سنوارت کينچِتي، ڪوئي نہ ماني هار
روحل جهڳڙا کَرِ هٽي، دو پُرشان اک نار

اٿ ڪيرتن رهاءِ

مانسروور موتي مڪتا، گور گم بن نهي پاوي
پورن پدوي پراپت پيکي، ڦر ڦرغوطا نہ کائي

ڪايا واڙي، اک تِرور اوگيا، تهان اَمر ڦل لاڳا
سرساتي کوئي سورا چاکي، ڪانئہ سُنِ سُنِ ڀاڳا

ڀنور گفا اک مَن پرميلا، جوت جڳت کي جاڳي
پانچ ساڌ مل ساکي گاون،* تنت تال ڌُن لاڳي

رنچڪ=ذري بہ، سنوارت=وهنوار، کينچِتي=ڇڪيندي،
کر=ڪٽي، مڪتا=مٽيون، واڙي=ماڙي، ترور=وڻ،
اوگيا=پوکيو، ساٽي=ڏيٺي، ڀنور گفا=ترڪٽي (ڀن ڀروٽن ۽
ٻُنڪ جي ڀاڙ واري جاءِ) پرميلا=ستر کياءَ، جوت جاڳي=
جوت ڏسڻ ۾ آئي، جڳت=ملڪ جي جاءِ، پانچ ساڌ=پنج
دوست پوترا، سنتوک وغيره، اجواڙا=روشني.
*انهت شبد ٻڌڻ ۾ آيا.

جل پینتر اک اگن جلت هي، اجواڙا بنُ ڏيِوي
امرت ڌارا امين پرت هي، کو جَنَ ورلا پيوي

پريم پياس لڳي اُر انتر، اوُر ڪڇ نهي پاوي
ڏيهڙي پينتر الکه براجي، جو کوجي سو پاوي

امراپور ۾ آسن کينا، دُرجن مار هٽايا
روحل رات گئي دن پايا، منڇا منگل گايا

چت کو کهيو نہ من کري، من کو کهيو نہ چت
کايا نگري گام منهن، دونو جهگڙن نت

چت چپاتا هو رهيا، ديکيا مَنَ ۾ جورُ
تانکا بل لاڳي نهين، او ٻهنان پيرا جور

چت پوچت هي ٻُڌي سؤن، سُن ماتا اک بات
ميرو کهيو نہ مَنَ کري، ايءَ کاهي کي کُسلات

تب ٻڌ کهيو چت کون، جي پوچو تم موهہ
ٻنان سنگور نا مِٽي، جو دُکه لاڳو توهہِ

تب چت کهيو ٻُڌ کون، تم هين ميري مات
بهت دنان کو مَنَ دکي، آگي کري نہ بات

امين=اوم جي، ڏيهڙي=شرير، براجي=رهيٺو، منڇا=آس، منگل=آتما پاڻ جي سني، کسلاف=خوشي، امراپور=ترڪتي.

تب بُڌ کهيو چت کون، مئن هون تيري مات
همسون تم انتر کيا، آگي پڇي نہ بات

تب چت کهيو بُڌ کون، اب مئن پوچون توه
جانکي پَرسيان دکه متي، گورو بتائو موه

بڌ واچ - ترِيا ترٽ اوپر وسي، امراپور کو گام
تهان براجي ديوتا، ساکي تانکو نام

جاگِرت، سپنت سکوپتي، تانکو ساکي ايک
جانکي پيتيان سکه ملي، پاجي دکه انيک

تب بڌ چت دونون چليا، ساکي گور کي پاس
ايهي نهچي جانيا، تجي اوران کي آس

تب چت ساکي آگي، جاءِ کري پکار
نمري کرپا سون مِتي، من ممتا کي مار

ساکي کهي چت کون، جي نمري پاگهہ للاٽ
پيچن کرو پيگوان کا، تانتي کاي کپاٽ

تب چت کهيو گور آگي، سو پيچن کس بِڌ هوءِ
مستک اوپر هاٿ ڌر، سو پنڌٽ بتائو موه

انتر = ويڇو، پرسيان = پيتڙ سان، ترِيا = ترڪٽي، ترٽ = ڏيان جي جاءِ، للاٽ = نصيب = پيشاني، کپاٽ = دروازو، پنٿ = رستو.

مستڪ اوپر هاٿ ڌر، گور ديني چت سيڪ
من ماري پيڇي ماي، نام نرنجن بيڪ

ڀالي من ڪو وس ڪرو، پيڇي وان ڪو سنگ
ڪايا ننگريءَ گام منهِ، ڪوئي نہ لاڳي ڏنگ

چت واچ–ميرو ڪهيو نہ ڪومَني، من ڪو مني انيڪ،
ڪارج ميرو ڪِم سري، او ڀهتا مڻن ايڪ

ميري ڀيلي بهت ٿي، پڙي من ڪي وس
جب ايڪو ايڪ مڻن رهيو، اُوانسوُن پاڳوُن نس

گورواچ–من ڪي سنگ ڪؤن هي، ايڪ ايڪ ڪهہ مونهہ
ٽانڪا اوکد ڪيجي، وگهن نہ لاڳي توہ

چت واچ–ڪام ڪروڌ پرڌان هين، لوڀ موہ، اهنڪار
پانچ ٺگون ڪي وس پڙيو، اهہ نس مارن مار

اگيان گهوڙي اوپر چڙهي، ڪرم ڪري بهہ بات
ائسي رهني من ڪي، سنو گروجي بات

اَت ڪيرتن رهاءِ

سمجهہ چلو من ماهلا، لي پورن پرتيت

سيڪہ = سکيا، نرنجن=مايا رهت=پوتر، بيڪ = بکيا. نس = هميشهہ، اوکد = دوا، وگهن = خرابي، ماهلا = منهنجا، پرتيت = وشواس، ڪسمل = دک، پرهرو = نيڪال ڪر.

کايا کا کسمل پرهرو، اي سنتن کي ريت
*اهه نس جهيلو پريم سون

ڏن ڏن ساڌو سورمان، جانکون برهم اگني گهٽ مانهن
سيس اُتارديا پاربرهم کون، بن ديني کڇ نانهن

دل درياهه ۾ پيس کر‡ نام نير انگ ڌوءِ
گيان انجن جانکي نيترن ۾† تانکون کبهون نه درسي دوءِ

اچرج کيول اروپ هي، اکٿ کٿيو نهي جاءِ
سُرنر من جن ٽک رهيا، بن پراپٽ نهي پاءِ

چت چيتن سون جا لڳا، اب کڇ وڇڙي نانهه
روحل سرني آپڙو، جِم بوند ملي جل مانهه

گرو واچ - ري چت پولا مت ٿرو، تونهين هنه چيتن
جا ملو پروار سون، کيا کريندگا من

چت واچ - کرکرپا مون پي کهو، ملن کسي بڌ هوءِ
بهت ڏنن کو مئن ڏکي، سرن پڙيو اب توءِ

جهيلو = جهيڙو و، انجن = سرمو، اکٿ کٿيو = اکل جي کل نٿي پوي، جم = جئن.
*ڏينهن رات پريم جي مدد سان، شرير جو جهيڙو مٽايو.
‡نام روپي پاڻيءَ سان انگ ڌوءِ. اروپ = بي روپ = نرآکار
†تنهنکي هڪ ٻي ڏسڻ ۾ ايندو ئي نه پر.

ٻانجھ ٽنت ڳن تين منھ، سڀ جڳہ پوليو جاءِ
جس پنٿ مون پريپ پائيندي، سو پنٿ موھ ٻتاءِ

گروواچ- *نرانڪار اهنڪار نهہ، ڪس ٻڌ باڪون بين
جي ٽمري پاڳہ للاٽ هنئہ، تان سمجھ ليو ڏينگاسين

‡روحل زمين جهاج جل، تير نہ ڊرسي تانهن
چار ڪونٽ ۾ ڦرت هون، †درشٽ ٻروڪي مانھ
جانڪي ڊرشٽي ٻرو ۾، تانڪا پيندا سڌ
جانڪي هردي آتما، تانڪي نرمل ٻڌ

سڪہ واچ- ڪس ٻڌ پيٽيون آتما، باڪون امرت بين
سڀ گھٽ آتم رام هي، ڪس ٻڌ سمجھون سين
ڪر ڪرپا مون پي ڪهو، مان اڙانگا هوءِ
ڪهو ٽئسي هووي، جئسي بات ٻتائو موھ

گروواچ- آتم بيڪہ انيڪ هي، سڀ گھٽ ايڪو نام
جو تيري دل ۾ بسي، سو جپ آتم رام

پنٿ = رستو، بين = واڻي، سين = سر يا اشارو، تير = ڪنارو، ڪونٽ = ڪنڊون بيک = پوش يا ڍڪ.

*جو نرگڻ آهي تنهنجي ٻاھ ڪئن ڪريان.

‡روحل تنهنجو سرير روپي جهاز اٿين هلائيتو، جئن ميربحر جهاز ٻاڙيءَ تي هلائي.

†جنهنجي ڊرشٽي ٽاريءَ ۾ آهي. جئن ٽاري ڏيکاري پوءِ چندرما ڏيکاريو آهي تئن هردي ۾ آتما جوتي يان ڪرائيو آهي.

اڍُر ڊيو سڀ ڇاڏ ڏيءِ ڀاي سمرو آپ
*پانچ تتت ڳڻ تين ڪي، تب مت جاوي سنتاپ

پانچ تتت ڳڻ تين ۾، جب لڳ تمري ڊوُر
تب لڳ سنسا نا مٽي، ڪبهون نہ پاوي ٺور

جب لڳ آتم نا ماي، تب لڳ سري نہ ڪاج
چاو تہ پيٺيون آتما، اوسر پيٺو آج

سک واچ- آتم ڪون مانو ڪتن هي، هم سون هووي نہ بات
تم ساڪي سرو جيئون ڪا، سڀ ڪڇ تمري هاٿ

هم ڪنگال آ ڳرِ پڙو، تم سنگور ڪي ڊُوار
هم ڪيٽي ڪڇ ٻل نهين، تم ساڪي روپ سنوار

گورو واچ- سنو سک تم ڪون ڪهون، ‡ڪٽ چڪر ڪي بات
بنان جوڳہ پاوي نهين، اڪٽ ڪڙيو نهي جات

ڊوُر= گهوم= گشت، ٺور= جاءِ، اوسر= وقت، ڪيٽي= ڪٽلي، سنوار= ٺاهہ= سوڌو ڪر.

•آڪاش، وايو، اگني جل پرٿوي، ٽي ڳڻ= ستو، رجو، تمو- انهن جي سنجوڳ ڪري دک سک مليٿو.

‡ڇهہ چڪر (۱) وهڪ جي جاءِ (۲) لنگ جي مٿان (۳) ڌن (۴) هردو (۵) ڪنٺ (۶) ترڪٽي، هٺ سنهيون ٽنٽون ڦيٽي وانگر مڙهيل آهن جن تي ڌيان ڪرڻ سان، شڪتي جاڳندي.

RekhtaDownload.com

کت چکر کت ڏيوهين، رهتي آپو اپ
بن پوڇا چا ڏين نهين، مانگي اڇپا جاپ

تب ساکي چت کون لي گيو، آتم پور کي ديس
جهان سهي نرنجن آتما، سر نر مني نريس

سکه واچ- سيس ڏيو ستگور آگي، اوُر نه جانون کوءِ
جو تم کهو سو هم کرون، جا هوني سا هوءِ

نا کڇ کرني کر سکون، هم سون هووي نه جوڳه
کر کرپا سپ سُکه ديئو، امرت رس کو يوڳه

تم جئسو گور پيئيو، بڙو همارو ڀاڳه
جئسي پارس لوه کون، ترت مٽاوي داڳه

اٿ کير ٿن رهاءُ

پيابيڙا اهڙو سنگه سچو ڙي، آن کيئن چڏيان

آج منهنجو جيءُ جوڳي ٿيو، نام کو نيم ليو
برهم گيان کي گودڙي، پريم کو پتر کيو

ڏيو=ديوتائون، مانگي=گهرن، سهي=سلامت، سر=ديوتائون، نر=ماڻهون، مني=جيکي بدل گيان کي کم آڻين ٿا، نريس=راجائون، پيليڙا=منهن جا مددي پيارا، گودڙي= فقيري چولو، پتر=برتن=پترو.

برهه پيوت لڳائيو، سَتُ سيلي ڪيني
رهني ڪرني آپڪي، ڪنين مُندران ڏيني

سيل سنتوکه ڏوئي نون، ٻڙا امرت رس پيريا
جنم مرڻ ڪا ڏوڪڙا سهجي پرهريا

ڪايا نگر ڪي انترين، نج الکه جڳايو
دل دريا ۾ پيس، ڍونڍيڪي هرهيرو پايو

اگم اگوچر نير ۾، جاءِ تيرت نايو
سکه ساگر ڪي سير ۾، روحل سکه پايو

اٿ ڪٽ چڪر اکنت

ڪٽ چڪر ڪٽ ڍيوهين، ايڪ ڪرجان
تانڪي مها ڪهٽ هون، *اُلٽي سانٽي آن

§مول اگوچر ڪوتلي، چڙيو اُلٽي باٽ
چونڪي تهان گٽيس ڪي، اکڙڪڙا ڪي گهاٽ

مول چڪر ڪي انترين، بيسو ديو دوار
تاهين سون سنمکه ملو، پيچي اُترو پار

سَتُ=پوترتا، سيلي=وارن جي مالها، مدرا=ڪنوتيون=ڪنڊل، پرهريا=ناس ٿيا، اگوچر=جنهنجي جاڻ نه پوي، تلي=تري=هيٺان، گهاٽ=رستو، اکڙڪڙا=جنهنجي ڪلا جي خبر نه پوي.
*هيٺ مٿي. خيال مٿي مان هيٺ جاين ٿي ته ڪجي.
§وهڪ جي جاءِ تان، ڏيان رستي چڪرن تي مٿي چڙهيو.

ساکي چٽ کون لي ڳيو، سُر نر مني نريس
چارپاڪڙي کو ڪنول، واسا تهان گنڊيس

ساکي چٽ گنڊيس کون، ڪينو نمو نارائڻ
امر پد ڪِمِ پائيجي، تانکا کرو بکاڻ

گنڊيس واچ- امرپد نو ڪنن هي، پهچي ورلا ڪوءِ
*ايکوتر سؤ پُريان رهي، جو هم جڳسا هوءِ

اتني هڻري پهچ هي، اور نه دوجي هوءِ
پهچي ڦيرا نا مٽي، ساچ کهت هون توءِ

ساکي واچ- ساکي کهيو چٽ کون،
ايهان سون اک گن ليهه
آسن درڙ ڏرني ڏريا، تانتي وَڏي سنيهه

دو کَرَ جوڙ گنڊيس کون، کري چٽ ارداس
§آسن درڙ کر ديجئي، هم تيرا هون داس

پاڪڙي=پتا، بکاڻ=بيان، ايکو ترسو=١٠١، پريان=رهڻ
جون جايون=ناڙيون، گهات=رستو، اکڙ کڙا=جنهنجي
کل نه پوي، ڦيرا=جمڻ مرڻ جو ڦيرو، درڙ=پختو،
ڏرني=ڏرلي، کر=هٿ.

*منهن جي پهچ ١٠١ ناڙين تائين آهي.

§آسن پکو ڪبو ته جوڳ ۾ سنيهه يا رچي وڏندي.

RekhtaDownload.com

مسنڪ اوپر هاٿ ڌر، ڪهيو ڳٽيس چت جاءِ
آسن ڪبهون نا ڏگي، اُلٽي آپ سماءِ

نمشڪار ڪر ديو ڪون، من چليا ساڪي چت
برهمپري ڪي ديس ڪون، جهان پاوَ نج گهرٽ هي نت

ساڪي چت دونون چليا، لنگم دواري نام
ڪٽ پاڪڙي ڪو ڪنول، برهما ڪو بسرام

نمشڪار ڪر برهما ڪون، ڪهيو ساڪي چت
ڪر ڪرپا موں پي ڪهو، جيُ امر رهي نت

برهما واچ- سنو سکه برهما ڪهي، جب لگم همري ديهه
تب لگم ڪبهون نا مري، جو همري سيکم ليهه

جيتي جيوَ جهان، چوراسي لکم جات
اُپت کپت کل ڪي سڪل، سا سپ همري سات

جي چاهو تم جنم سُکه، تو ڪهو اب موه
جئسي تيري ڀاونا، تئسا بخشون توه

سکه واچ- اُتم جنم ڪون ڪيا ڪرون، جو پهچي مرجاءِ
ڪر ڪرپا سو جنم دي، جانکو ڪالُ نه کاءِ

ڏگي = لڏي، پاونج = پنهنجو سچو پاءُ يا پريت، گهرٽ = نهي،
لنگ = پيدائش اندري، برما = جڳت جو اُپائڻهار، سيک =
سکيا، اُپت کپت = اُپت ناش.

جو جو جنمي سو مري، تانکو کيجت کاه
جو جنم مرڻ سون رهت هي، سو پد موه بتاءِ

برهما واچ- امرا پد کي پهچ کي، همري سمرت نانهن
بار بار کيا پوچتي، سمجھ رهو من مانهن

اَتَ کيرتن رهاءِ

دل واپاري مورا ويرا ري، ڀول جنم مت هارو
مانگوليڱو پرپ سب کجھ ديکھ، ڀول پتنگ مت گهارو
اين اوسر ڦرهت نہ آوي، تم سمجهي آپ اُڌارو

گيان کر گهوڙا، پرتيت پلاڻي، سُرت سواري کيجي
ٻنور گفا اک امرت ويري، تهان امين رس پيجي

*پانچي ميرا پائرا اُلٽ سمائو، پرپ چرني چت راکو
ڏي تبکي گهر سوجھ نهارو، ڦل امرت کو چاکو

رهت بنان کوئي پار نہ پاوي، موه اگني نهين بوُجهي
سهسين ڀان اوگي سر اوپر، انڌلي کون نهين سوجهي

کيجت = کبر، کاه = ڇا، مورا ويرا = منهنجا ڀاءُ،
اُڌارو = سڌاريو، پرتيت = ويساه، پلاڻي = سنبح، امين رس =
اوم روپي رس، بوُجهي = وسامي، ڀان = سورج، اوگي = اُيرن،
سرت = ڌيان، ٻنور گفا = ترڪٽي.

*پنج گيان اندريون، الٽ سمائو، ٻاهران ڦيري اندر
منهن کريو.

چت ڪرچندن، قول پيا ڪا، سهرا سهج ڳنڍائو
ڪايا پينتر الڪ براجي، آتم پوڄ چڙهائو

هندو ترڪ سڀئي مئن ديکيا، بڙا بڙا بيڪذاري
پرپ تيري مايا سون ڪوئي اڪ ڇوٽا، روحل سرن تمهاري

سنو چت ساڪي ڪهي، برهما سون اڪ گن ليه
اهه نس رهو بيچار مه، *پياو نج گهڙت ڪو پيهه

سکه واچ- ڪؤن پيا تم ڪهت هو، ڪر ڪرپا ڪر موه
جو تم ڪهو سو هم ڪرون، اب مئن پوڇون توه

ساڪي واچ- ايهي پيا تم سيکه لي، ستسنگه ڪرو بيچار
ڪرم وڪار جي دشت هين، تانکو پانچ وڏار

نمشڪار ڪر برهما ڪون، چليا ساڪي چت
ناپ ڪنول ڪي ديس ڪون، §جهان سوانت بست هي نت

لنگه چڪر ڪون چاڏ ڪر، چليا ناپ سمان
جهان اشت پاکڙي ڪو ڪنول، نير ورن رنگه جان

قول=گل، پيا=سني پاونا، سهرا=ٽڪ، پيهه=پيءُ، پانچ=پڃاءِ، وڏار=ٽڪرا ڪري، سوانت=برسات، بست=وسي ٿي، نيرورن=نيري رنگ.

*سچي پاونا جا اُني نهي تي سا پيءُ.

§چاترڪ جنهن سوات تاري جي اُيرڻ لي بادل جي بوند جهلي.

شبد اُٿي تنهن ناپ سون، جئسي منشا هوءِ
چونکي ڏيو وشن تهان، پهچ ورلا کوءِ

ونک ناڙ ڏم ڏمن ڏمي، پلٽي پؤن اپار
ٽانسون بڇيا لي چاي، تين سان سؤ ناڙ

روم روم رس ليت هي، پون پُرس کو واس
کايا واڙي تب هري، هاڏ چام ارماس

ساکي چت تنهن وشن کو، جاءِ کيو پرنام
جانسون جيءِ امر رهي، سو باکو نج نام

وشن واچ-امر نام پريپ آپ هي، بي سپ پرلئہ جاءِ
امر نام کي ڪارني، کيتي رهي بل لاءِ

تب ساکي کهي چت کون، تم سانت گن سکہ جان
جس کي گهت ۾ سانت هي، وانکو کئسي هان

دو کَر جوڙ وشن آگي، کري وينتي چت
مٿي اوپر هاٿ ڌر، سانت ڏيئو منجهہ نت

وشن واچ-سُنو چت وشن کهي، سو انت اُس کي هاٿ
بنا رهت پاوي نهين، جب کرپا کري نج ناٿ

منشا = ياونا، ونک = ونگڙي، ڏم ڏمن ڏمي = ڏم ڏم جو آواز کري، پلٽي = اُچلي، پؤن = هوا، بڇيا = بکيا = شکتي، ناڙيون = ١٦٣ ناڙيون، روم روم = هک هک وار يا رگ، واڙي = ول، هري = سائي ٿئي، هان = وچ، رهت = رهڻي.

Rekhta Download.com

جانکي گهٽ ۾ رهنت هي، اُس لاڳي نج پريم
اوهي ماڻي سوانت سُکم، سدا کسل اُر کيم

نمشکار کر وشن کون، چاليا ديام ديس
دوا دس پاکڙي کو کنول واسا تهان مهيش

*دل دريا ۾ ديکيا، ٽين لوک نو کنڊ
ڏه ڏس درسي آتما، مهان پنڊ برهمنڊ

دل دريا سُير پريا، هيرا ماڻڪ مانهن
پراپت هووي تو پائيگي، بن پراپت کڇ نانهن

دل دريا ۾ بهن سکم، جيکو ديکي مانهن
جن ديکيا سي بلميا، نکسن کي گم نانهن

اٿ کيرتن رهاءُ

پيا هک پريم پيالا،
انترجامي پيرديا، گهٽ پيا اُجوالا

کسل=خوشي، کيم=جيکي ونس آهي سو انوٽ رهي، ديلم=دل جو، دوا دس=ٻارنهن، واسا=واسو، درسي=ڏسڻ ۾ اچي، مهان=وڏو، پنڊ=شرير، برهمنڊ=سرشٽي، سير=سنئو، بلميا=ترسيا، نکسن=جي اُتان نکتا.

*جيکي ۾ ظاهر يا لکل آهي سو سڀ هردي اندر آهي.

اڏ ڪ آمين رس چاکيا، ترشنا سڀ ڀڄي ويئي
* سرت سمائي سُن ۾، انحد ڌن لڳي

جهڙي چاه چڪور کي، چنڊ بسرت ناهي
تهڙي ميري من کا، چت چيتن ماهين

گيان ڪنڊي منهن پائي ڪي، تتت امبرت توليا
سڀ جهڳڙيان سڪ پائييا، ٻيءَ انتر ڪوليا

ايڏي آتما اُڙکيا، پرمنا بسرائي
پريت لڳي اُنمنيءَ سون، نام کي ندپائي

دل درياه منهن ٻوڙيڪي، هرهيرو لاڌو
روح رتن اموڙ هي، ڳره ڳانڍيٽين ٻاڌو

ساکي چت مهيس ڪون، جاءِ ڪيو پرنام
ڪر ڪرپا مون پهه ڪهو، جيءَ امر بسرام

مها ڏيو تب ٻوليا، سُن هو ساکي چت
امر پد تب پائيئي، جب جيوت مرنا نت

اڏ ڪ=وڏيڪ، سُن=شانت، انحد=ازخودآواز، اپياسي ٻڌيتو، ڌن=ڌني=لڳاتار آواز جئن گهنڊ وڄڻ ڪانپوءِ، بسرت=وسري، ڪنڊي=تارازي، انتر=ڀڄهه، اُڙکيا=ڏنو، پرمنا=پنڪڻ، اُنمني=ترپا، ڳره=ونتي، ڳانڍيٽين=ڳنڍين سان=سواسن سان ٻڌم، جڏهن جئري مرجي=آپو وڃائجي.
*منهنجو ڌيان شانت آتما ۾ سمايو.

RekhtaDownload.com

چت واچ- کس بڌ جیون مرن هي، کر کرپا کهہ موهہ
تم جیسا کوئي ڏیوتا، اور نہ دوسرا کوءِ

مهاڏیو واچ- امر پنت هم کهت هون، سن تون ساکي چت
*اوهمّن سوهئن سمجهہ لي، پیچي ڏت آنند

چت واچ- اوهئون سوهئون تب لگي،
جب لگہ جيءُ گهت مانهہ
ديهہ پڙي پؤ ناش، پيچي سمرون کانهہ

مهاديو واچ- جتني هم ري پهچ تي، سکل کهي اب توءِ
امر سدا پرپ آپ هي، جي تم پوچو موهہ

ساکي واچ- ايان سون اگن سيکہ لي، شو شکتي بيچار
جنم مرڻ کو بيد يهہ، کهي ساکي نج سار

تب چت کهيو مهيس کون، شو شکتي بيچار
کر کرپا مون پهہ کهو، جانتي اُترون پار

تب شو کهيو چت کون، ايءَ شکتي بني انيک
§سوئي کرلي آرسي، جان منهہ درسي ايک

---

*شو مهراج چت کي آپو وچائي، اوم سوهم جي جاپ لاءِ چيو پر هن سمجهو تہ مري پوءِ جاپ کئن جپبو.
§هک آتما ۾ سب شکتيون ڏس، پؤ=پرٿوي ۾.

ڪر پرنام مهيس ڪون، چاليا ساکي چت
ڪنٺ چڪر واڌڪون ڏکهي، جانسون واٽي اُچرت نت

تين ڪٽ پاڪڙي ڪوڪنول، ڪنٺ چڪر هي نام
شبد اُونسون نيسري، سُرسوتي ڪو نام

ڀانت ڀانت ڪي واچ هين، ڀانت ڀانت ڪي راڳ
ڪبهين اُٿ واٽي ڪري، ڪبهين جوڳ ويراڳ

ساکي چت سرسوتي ڪون، ڪهيو ماتا سن بات
جي امر پد ڏالهي، ڪاهيڪي ڪسلات

امر پنٿ ۾ بهت دک، جب لڳ ملي نه آپ
تب لڳ سنسا نا مٽي، اهه نس رهي سنتاپ

امر پنٿ جب آ ملي، پيچي بهت آنند
توتي ڦاسي ڪال ڪي، پڙي نه مايا ڦند

سرسوتي واچ- جي چاهو تم ندسد، ارجي چاهو رُس ڀوڳ
اي سب تمڪو مٽن ديئون، جي چاڏو تم جوڳ

تين ڪٽ=ارڙهه، نيسري=نڪري، ڀانت ڀانت=جدا جدا،
اچرت=اُچارجي ٿي، هن واٽيءَ ڪي مدما تو چٽهي،
ندسد=شڪتيون جئن ڪ هلڪو ٿيڻ، ڳرو ٿيڻ، وڏو
ٿيڻ وغيره، نذيون=خزانا.

RekhtaDownload.com

چت واچ- جوگہ ھمارا جيۂ ھي، سو ڪرِ چاڏيو جاءِ
جانير سنتن سڪہ ليو، سھجين رھيو سماءِ

ساکي واچ- ايان سون ايڪ گڻ سيکہ لي،
سڪل واٽي ڪو ڀيد
گائون گن گوبند ڪا، تان ڪبھون نہ پڙي نڪيد

کھيو چت سرسوتي کون، دي واٽي ڪو بيھہ
اھہ نس سہرون آتما، دن دن وڌي سنيھہ

اک گن لي سرسوتي سون، چليا نرکتي تير
پنور گفا کي گھٽ ۾، جھان برسي انبرت نير

اٿ ڪبرتن ڪبت رھاءُ

اچي نيڪي ڏنِ سني، گگن منڊل مڌي باجون کي
*جھکور لاگي، جئسي گھور گھن کي

پريم پچڪاري ماري، ڀينين پيا سنگہ پياري
ڪبھون نہ هووي نياري، ائسي پريت جنکي

نکيد=ناس، بيھہ=بيھڪ، تير=ڪناري، پنور گفا=ھٺ
نديءَ ڙيون ڪرنڙيون آهن جن ۾ هوا تي رهي، نرکتي=
جي پنيان، مڌي=۾، جھکور=آواز، گھور=گهوڙها، گھن=
بادل، ڀينين=ملي.

*گهوڙهن بادلن جي گجگوڙ وانگي آواز ٿيا.

گيان ڪو اُڏيو گلال، هوري کيلي ميرو لال
سِڪي الوکي خيال، سُڌ ٻولي تن کي

رس ڪو باجي مرڌنگه، ڪبهون نه ٻڙي ٻنگه
روحل ڪو لاڳو رنگه، آسا پوري من کي

سهنس پاکڙي ڪو ڪنول، تهان پرم هنس ڪو واس
ڀهچينگا ڪو سنت جن آواگون وناس

گنگا جمنا سرسوتي وهي ترويني تير
جاءِ سنان ڪيو تهان، اوجل ٿيو سرير

اس ڪنول کي پيٺ منهه، ديکيا سُرت سماءِ
باجا انحد باجيا، اکنڊ ڌن لِنو لاءِ

پورن پدوي جوڳه کي، کهي ساکي چت جان
باجا انحد باجتا، نهچي کرو پڇان

بيٺا سکه سماڌ ۾، ستگور وچن بيچار
بن مڙهيان واڄٽ وڄيا، جپ بن ٻڌي پکار

ڪيتا تال مرڌنگه هي، ارڪيتا ڏاڏر مور
ڪيتين ٽِپيان مُرليان، باجي انحد گهور

الوکي=عجيب، سرت سماءِ=سرت اُن ۾ گم ڪري، لنو=
پيار - مرڌنگ، مڙهيان، ٽپيان=سازن جا قسم، ڏاڏر مور=
اڇا نهدڙ مور.

باجون کي جب ڌن سُنين، پيو چت لنولين
جاءِ تهان رلمل گيو، *جم جل مڌي مين

تب چت آنک اُکاڙ کي، ک ي ساکي سون بات
انهد باجا باجيا، ستگور کي پرساد

پهپ پڇم سر پنور هي، سيت نہ کارو هوت
تانکي ارڌي مکہ ۾ امين جهري، ارڌي مکہ ۾ جوت

ساکي چت تهان جا کيو، پرمهنس ديدار
امين رس کم پيجئي، کهہ همکون نج سار

اث پرمهنس واچ-جي هم سون تم پوڇيو،
بکہ رسُ کون تم تياگہ
کبڌ يا سرپٽي مارکر، پيو امين رس جاگہ

پرم هنس پربوڌ سُن، چليا اُلٽي بات
جنهان سهي نرنجن آتما، لکيا پاگہ للاٽ

ونک ناڙ کي انترين، پڇم ڌس کي دوار
اُلٽي انٽي کول کر، پايو درس ديدار

لنولين=پيار ۾ گم، رلمل گيو=ملي ويو، پهپ=گل، پڇم=اولهہ، امين جهري=امرت رس نکري، بک رس=وشئي سک، کبڌ يا سرپٽي=خراب مت، اُلٽي بات=وهدوار ۾ ورتا گهتائي، آتما ۾ وڌائي، انٽي=ڳنڍ اوديا، کام؛ کرم جي.
*جتن مچي پاڻيءَ ۾.

ميرُ سکر آسن ڪيا، جهان بيٺو آتم رام
تهان سس سورج ڊونو نهين، نهين ڇايا نهين ڏام

ڻهان جنم مرڻ ڪو ڀؤ نهين، ارنهي ڪرم ڪي هان
حد جوئي بيعد پڙيا، نوري منهن نروان

گگن منڊل ٻڻي چڪي، نڪسي انمبرت سار
ٻال ڪنواري پيرديا، ڇا ڪيا پانچ ڪنوار

جهل مل جوتي جڙهڙي، ڇپيا چند اؤر سور
گگن منڊل ڪي محل مون، برسي انمبرت نور

آتم ڪي اجواڙ ڪي، مکہ سون بني نہ بات
جِم گنگا سُپنا لهي، سمجه سمجه پڇتات

انيئي آتم اُڙڪيا، ڻاڪي منڇا ٻاڻ
جئسا ڻا نئسا ڀيا، پايا پد نرواڻ

آتم رام بُلاء ڪر، ساڪي چت حضور
ڪيا نجار نورڪا، هوء رهيا ڀرپور

ميرُ سکر = ميرو، ڊنڊو = پٺي جي ڪنڊي جي چوٽي، سس = چنڊ، ڇايا = پاڇو، جوتي = ٻرلي، جڙهڙي = چمڪي، چڪي = ڇڪجي، ٻال ڪنواري = سرسوتي، پانچ ڪنوار = ۵ ديوتا، انيئي = اندر ۾، اُڙڪيا = ڏٺو، منڇا = آسائون، ٻاڻ = ٻاٽي، نرواڻ = واٽيءَ کان پري، نجار = نظارو.

اٿ ڪبير تن رهاءِ

ٻريو مَنُ سرن تماري آيا،
من ۾ ممتا رهي نہ ڪائي، دَرد مٽيا سک پايا

گيان سورج گهٽ ڀيتر اوگيا، اکنڊ جوت رنگ لايا
جس ڪارن جگ ڦرت اُداسي، سو گهٽ ڀيتر پايا

ڪام ڪروڌ ڪا ڏنگ نهي لاڳي، موه نہ وياپي مايا
ڪايا ڪي ڪليس ليس نهي لاڳي، سوئي شهر بسايا

جنم مرڻ ڪا سنسا ڀاڳا، چيتن سون چتُ لايا
پارس سون جب پِرچا لاڳا، لعل امر ڀئي ڪايا

اگم ڀيد انڙڪو، مارنگ سنگور موه بتايا
روحل رتن امولڪ مليا، ڀاڳ پراپت پايا

جنم جنم ڪا دُک مٽيا، ار جنم جنم ڪو پاپ
سي تن پاوَن هو رهيو، جب دَرسيو آتم آپ

ساکي چت بُلاء ڪر، آتم پوڇي بات
اي پد ڪم پائيو، جو اڪڙ ڪڙيو نهي جات

اُوگيا=اڀريو، ڪليس=دک، ليس=ذرو بہ نہ، پرچا=واقفي
انڙڪر=اناڙيءَ يا بي سمجهہ ڪي، پاون=سيتل، اڪڙ ڪڙيو
نهي جاءِ=جنهن جي ڪل نٿي پوي.

چت واچ- جانپر کرپا تمري، ار دَيا کري گرديو
پورن پدوي تب ملي، چرن کنول کي شيو

جيتي دکھ چت کون لگي، ار من ممتا کي مار
سي سپ آتم رام کون، جاءِ کري پکار

آتم واچ- جنهن دُکھ مون سُکھ پائيئي، سو دکھ سُکھ جان
بنا دُکھ سکھ کي ملي، کس بڌ پڙي پڇان

ري چت چنتا مَتِ کرو، چيتن تمرو نام
رام دهائي ڦيرلي، کايا ننگري گام

دل کي ديس ديرا کرو، ساکي تمري سات
دُرجن سکل هنڌاءِ کر، من کو پکڙو هات

گيان گهوڙا پرنيت پلاٽي، تنت ديني تلوار
کميا گريبي کپڙا، سنجم سيل هٿيار

کرني کا کنگن ديا، ار رهني کي سکپال
چيتن کون آتم کيو، کايا کو رکپال

چيتن کون پهراءِ کر، ساکي دينو سات
کايا گڙهه کي کوٽ کي، ڪُنجي ديني هات

کي=کئي، دهائي=قسم، تنت=آتم وچار، سنجم=پاڪ
ني قبضو، سيل=پورنتا.

RekhtaDownload.com

نمشڪار ڪَر جوڙ ڪي، چيتن ڪيو سلام
آتم تب اگيا ديني، جاءِ ڪرو بسرام

آتم ڪون پرنام ڪر، چليا چيتن سنگ
ساڪي گُر آگي گيا، پرگهٽ ڀيو نڪترنگ

ديس ديس منهن ڌم پڙي، ار واڻي قوتي واس
چڙهيو چيتن چاهه ڪر، مارون من مواس

چيتن ڪو پروار سڀ، آگي مليو آءِ
ايڪ ايڪ ڪون سڀ دِيو، گهوڙا ار سروپاءِ

سُو نندگري آسن ڪيا، نرڀئہ واڻي وات
ڀڄن ڀنان ڀڳوان، اور نہ بولي بات

جس گهٽ نوبت نام ڪي، باجي انعد گهورُ
روحل رَلِ ٻڇڙي نهين، جئسي چند چڪور

چيتن چِني لکي ڪر، ميلي من ڪي پاس
اب تم آ پاڳين پڙو، تجِ ممتا ڪي آس

ري من مورکہ سمجهہ لي، تج جونو ايمان
نهين تو مئن ائسي ڪرون، جو ديکي جمل جهان

پرنام ڪر = نمسڪار ڪري، نڪترنگ = چند رما، مواس = نادان، مورک، پروار = ڪٽنب، نوبت = ڍِ نڍِ ورو، گهورر = گوڙ هو، رل = ملي، ٻڇڙي = وڇڙي، پاڳين = پيرن تي، ممتا = مان ۽ منهنجو، آس = اميد، جمل = جملي = سارو.

جا چئي چيتن لکي، سا پهتي من کون جاءِ
جي اپني اُمراه ٿي، ليئي سکل بلاءِ

ايک ايک سون پوڇيا، اب لڙون ک مِلون جاءِ
چئي واچيو چت کي، کهو مجهي سمجهاءِ

اَت کيرتن رهاءِ

اپنا روپ پڇان، سمجھ ليهہ من رشن ايهي

پنڊ برهمنڊ کُل راس تمهاري،
کاهي کون کرت گمان

جمسي شنگهہ اجيا مون ڌولا،
آپ نہ چيني پرمي پولا، جانت هوءِ اجان

کستوري وسي مرگهہ کي ماهين،
بَن کنڊ ڍونڍي سونگي جائين، هوءِ رهيا حيران

جن تمکون نهچي کر جانيا،
*رمتا رام سکل گهٽ مانيا، سيئي ساڌ و پروان

اُمراه=اَمير، پڇان=سڃاڻ، راس=ملکيت، شنگهہ=شينهن، اجيا=ري، ڌولا=رليو، چيني=جاڻو، پرمي پولا=بي سمجھي ۽ ڀلو، مرگهہ=هرڻ (هرڻ جي دن مان کستوري نکري، جت وهي اُتي کري)، پروان=قبول.

*ايشور سين ۾ آهي.

تهِن لوڪ منهه تهرا واسا،
ڪاهي ڪون تون ڦرت اُداسا، جان سگهين نو جان
جب ميري پريت صاحب سون لاڳي،
روحل رئن پرم ڪي پاڳي، آتم مون غلطان

تب ٻوليو پرڌان سڀ، من راجا ڪي ساٿ
چت ويچارا ڪيا لڙي، چلو ته پڪڙون هاٿ
هم تهري دربار ڪا، ڪايا سير اناج
تم نهچي ڪر جانيو، سڪل مُهائون ڪاج
جو آگي هم نڪاليا، اوهي هي اب چت
پڪڙ تماري هاٿ ڏيئون، گهاس ڪرائون نت
من سون مل اَملُ پيو، اُٺي ڪَلا مان ڪاءِ
اب نهين ڇوڙون چت ڪون، جو ڪڇ ڪري خداءِ
ڇُٽي پيڇي چت ڪون، اب ڀاڄي مت جاءِ
سِرڪي سودي ديس هي، جو ڪاٽي سو ڪاءِ
چڙهيا من مواس جب، ٻجي دمامين گهورُ
جاءِ ڪهو اب چت ڪون، جو ڀاڄي سو چور

غلطان=گم، پرڌان=امير، گهاس=گاهه، ڪلا مان ڪاءِ=قسم ڪنيو، اَمل=خوش يا بود بر آيا، مواس=مست، دمامين= دهل، گهور=زور سان.

RekhtaDownload.com

جننی بات من سون سُنی، سپ کھی چت کون جاءِ
ساکی چیتن دونو چڙھی، بیلی سکل بُلاءِ

چیتن دَلُ ھی برھم کا، من مایا دل جان
اَرَت اُرَت کی بیچ منھن، سورن کو گھمسان

اُڙین اڙین سون جا لگی، اِر سوُر ملیا جا سور
من چیتن کی بیچ ۾، باجی انعد تورُ

پرتم کھیو من کام کون، جاءِ کرو تم جنگھ
اَرَت دلان کی بیچ منھن، مارو گھات نسنگھ

چڙھیو کام ایمان کر، آءِ کڙو میدان
انت اھنکار کر کلپنا، بک بک پیو حیران

تب چت کھیو سیل کون، ترشنا کامَ متاءِ
لِنگھ واسنا دیھہ کی، دیئو سکل ھٽاءِ

گورکی چرنی لاگہ کر، چلیو سیل سُجان
ھاٿ جوڙ پاگین پڙیو، پیو کام حیران

کھان گئی او کلپنا، ار کھان گئی او کیبج
جب دیکیو مکہ سیل کو، پیو کام نرھیج

دل=لشکر، ارت=ھیٺ، اُرت=مٿی، سوُرن=پھلوانن، گھمسان=گوڙ شور، اڙین=کڙي، تور=ترین، نسنگہ=سانگی رھت، کلپنا=جوش سان ڳالھائڻ، کیبج=اجایا ٽپا ڏيڻ، نرھیج=ٽپن ڏيڻ کانسوء، لنگ واسنا=کام واسنا.

کام سروپي مَرُ کيائي، سبل سَنگهہ هي سور
ايکو هاٿ لڳاءِ ڪري، مارگيو چکچور

کام کهيو تب سبل کون، رام دُهائي توہ
تم جيتيو هم هاريو، اب مت مارو موہ

کام گائي ۾ جيوڙي، باڌي سبل سُجان
لي آيو چيتن آگي، آءِ کيو اُنمان

تب چيتن کهيو سبل کون، باند قيد ۾ دار
اَئسائي ڪر راکاو، جو اهہ نس ڪائي مار

تب کام کهيو چيتن آگي، تم کينو بڙو سنتاپ
کام روپ مُجهہ پرپ کيو، تم کون لڳي سراپ
ايڪ اِستري ساڏٽي ديت هون، اوهي بهت ڪرجان
اؤر آس مت ڪرو، نهين تو ڪاٽون کان

اٿ ڪيرتن رهاءِ

پريمي پاين پياري پائي، اَئسو پريم پيالو پيدو
پريم پياسي رَنَ سڻ ڏاسي، جوڳ جاڳہ نهين کيدو
پڇي ڪرپا تب اَلکہ لکايو، سنگور وچني سيڏو

سروپي = جهڙو، مر = پلي، چکچور = بلکل ٽکر ٽکر، جيوڙي = نوڙي، اُنمان = مان رهت، سنتاپ = دک، سراپ = بد دعا، ساڏٽي = سيتل سياو واري، پاين = ڏاپو چگو ٽير، ڏاسي = داسي کيو.

پريم پيالا اُجرُ اَمرُ هي، ڀلا لوڪ نہ ڄاڻي
جو رس ديوتيان نون دُرلڀ، سو رس پريمي ماڻي

پريم بنان ڪوئي پار نہ پاوي، بات ڪري جم سُووا
موہ مايا ڪي ڦيري پڙيا، ڪتني ڪٽ ڪٽ مُووا

پريم هماري سرَ ڪا سائين، مَين تان پريم ڪي داسي
پريم ڪلا سون نَين نرکيا، آتم ۾ ابناسي

پريم پرڪاش پيو اجوارا، جوڳ جڳت ڪي ڄاڳي
روحل ہم ڪون پريمين پايو، پريم بڙو هي ڀاڳي

فتح همين چيتن ڪي، جو سرَ نرَ ڳهرَ ڳنڀير
منين ڪام ڪي ڪامنا، جب ڏاليو سيل زنجير

سيل ڪام ڪون ماريو، جب سُني من يہ بات
لاڳو دک، تب گر پڙو، سِرَ پر ماري هاٿ

بهوت ڪال من ڪون چڙهيو، ليو ڪروڌ بُلاءِ
ڪامَ ڪڇو سَتُ نہ ڪيو، تم ڪرو لڙائي جاءِ

چڙهيو ڪروڌ ميدان منهہ، ڪيو بهوت اُدماد
تب چت ڪهيو سنتوکہ ڪون، اب ڪرو ڪروڌ ڪون مار

دُرلڀ = مشڪل ۾ ڏٺيو، پار = پريون ڪنارو، سُووا = طوطو، نرکيا = ڏٺو، جڳت = يڪت = رستو، ڀاڳي = ڀيرايو، ڀيرو سڀاڳو وارو، ست = شڪتي ڪانہ ڏيکاري، اُدماد = گوڙ.

چيتن کي چرني لاڳ ڪر، چاهيو سنتوک سجان
ستگور وچن بيچار ڪر، جاءِ ڪرو ميدان

کهيو ڪروڌ سنتوک ڪون، سيس ڪاٽون تجھ مار
کهيو سنتوک ڪروڌ ڪون، انتِ چاهينگا هار

ڪروڌ ڪيو بڪباد تب، انمن پيو سنتوک
کايو ڪال ڪروڌ ڪون، سنتوک پايو پد موک

اگن روپ هي ڪروڌ ڪا، سنتوک روپ هي جل
جب دونون ڀيڙا ڀيا، گيو اگن ڪو ٻل

سنتوک سُڌ ست سار هي، ڪروڌ ڪوڙ ار ڪڇ
نهي ٺور تهان ڪوڙ ڪي، جب پرکهيو پورن سچ

ڪروڌ اُيو ميدان ۾، جئسو ڪاغذ ڪوٽ
جب پڙي بوند سنتوک ڪي، ڪوٽ پڙو ڀوُن لوٽ

ڪان پڪڙ ڪر ڪروڌ ڪو، لي آيو سوُر سنتوک
چيتن ڪي دربار ۾، بهت پايو پد موک

ڪروڌ ماريو سنتوک ڪون، نهچي ليو پاءِ
گئي ڪلپنا ڪروڌ ڪي، سيتل سدا سڀاءِ

انت=پڇاڙيءَ ۾، انمن=اوم سان گڏ، ڀيڙا=هڪ ٻئي کي گڏيا، ٺور=جاءِ، ڀون=زمين، لوٽ=ليٽي، نهچي=پڪ سان، پاءِ=پريت.

سانیر ۾ جو گر پڙي، سڪل لوڙ هو جاءِ
ڪروڙ ٻڙو سنتوڪ منهن، ايڪ ميڪ هو جاءِ

ڪروڙ هاريو سنتوڪ سون، سُني مَنَ يهه بات
پڙيو انت اوندهه ۾، لڳي جگر منهه گهات

تب ڪهيو مَن اهنڪار ڪون، جا ڪرو تم يُڌ
چيتن ڪو دَلُ مار ڪر، پڪڙ لي آئو ٻڌ

اهنڪار چڙهيو ات گرب سون، دو دل ڪي رَڻ مانهن
چيتن ڪهيو تب پريم ڪون، پڪڙ لي آئو ٻانهن

چڙهيو پريم ميدان منهن، جِم هاٿي رڻ مست
ڀالُو ڳي اهنڪار ڪو، ماريو سر پر دست

لاڳو هاٿ اهنڪار ڪون، پڙيو ڀوم پر ليٽ
گدڙ هوئي شير ڪي، ڪس ٻڌ چلي چپيٽ

اهنڪار ڪهيو تب پريم ڪون، ڀڙ نه مارو ٻاڻ
تم جيتيا هم هاريو، اب ڇوڙيا تير ڪمان

پُڇان پڪڙ اهنڪار ڪي، ڪيس لي آيو پريم
چيتن ڪي دربار ۾، جاءِ ليو نج نيم

سانير=لوڙ جي ڍنڍ، ايڪ ميڪ = هڪ ٻي وچڙ=لوڙ لوڙ سان ملي هڪ ٿيو، اب=بلڪل، رڻ=جنگ، ڀڙ=پيهر، پُڇان=ٻانهون، ڪيس=وار.

تب لوپ موہ کون من کہیو، جا لڑو وویک وچار
لوپ موہ دونو کہیو، اي بازي کوڑ پسار

اُوان کو بل بھت ھي، صاحب اُس کي مانھ
ڀاجن ايھي وار ھي، پیچھي نکسن نانھ

من اوھان سون ڀاڳہ کر، جا پڑیو گھر اپمان
چيتن چڑھيو چاھہ سون، ڳڑھہ کون روکيو آن

*سُرنگہ لڳائي سواس کي، ار دارون کينو دم
جب لڳا پلیتا پريم کا، تکو تم نہ ھم

پکڑ اوھانسون من کو، لي آيو چيتن پاس
ھات جوڑ پاڳين پڑو، مکہ م پايو گھاس

چيتن کون پرنام کر، ذريو پڳان پر سيس
مئن چيلا تم سنگورو، نام کرو بخشيش

چيتن واچ- پريت کي ريت کھون تم کون
چت لاءِ سنو پورا من ميرا

اي جگہ جان جئسو سپنو،
تج جوني کي اوٹ، نھي کڇ تيرا

بازي=راند ڀاڄن=ڀڄڻ، وار=وقت، نکسن=نکرڻ،
پورا=پورلا، اوت=آسرو، اپمان=بي مانو.

* باريک رستو، پليتو لڳو=بارود ان ۾ پيو، يعني جاپ
پريم ۽ سواسن رستي چت ھردي ڏي وڃي پنجئي
ويري ناس کيا، پيائي ناس ٿي.

ڌانهين سون نينهن ڪرو اڏڪو،
جانکي سنگهہ ترو ڀوَجل ڪا گهيرا

سائين کي نام ڪو نير پِيو رُڄ،
روحل توه مٿي جَم ڦيرا

مانو ڪو اوتار پاو، نِج نام بنان کهہ ڪام ڪسيڪو
جم ڪام ٺهار سينگار کري، پر تار بنان کهہ ڪام ڪسيڪو

چيت، اچيت کهون تم کون،
دل پيِنتر نوُر وسي پرب جِيڪو

تنت جوت سروپ وسي اُر انتر،
روحل رنگهہ لڳو تهان نيڪو

ايڪ اکنڊت برهم براجت،
اوچ اور نيچ نهي ڪڇ تاهين

چوراسي لکهہ جوُن اُپائڪي،
آپ وسي سڀهين گهٽ مانهين

ايڪهين روُپ انيڪ ڌريا،
جڳهہ ڀوُل پڙيو جِن کون گم نانهين

اڏڪو=وڏيڪ، ڀوجل=سنسار روپي درياه، گهيرا=گهيرو، رڄ=پي خوش ٿي ڪ، مانو=منش، چيت اچيت=مورک ويچار ڪر، پينتر=اندر، تنت=آلم لتو.

روحل رنگ لڳو جنکون،
سي ايڪ الک ديکن سڀ مانهين

ايڪ سجن، نهي درجن کهون، تم من سئو متا ميري
جان اجان تجو ايمان، ڪرو نہ گمان نهي ڪوئي ويري

آد اروپ ڌريو اب روپ،
ڀڙو م ڪوپ لهو سُڌ سيري

روحل رنگ لڳو پئم سنگ،
ڀڙي نهين ڀنگ مِتي جم ڦيري

جب آپهين آپکو چين ليو، اُر انتر جوت جاڳي ڀيءِ پايو
گيان کي گم پڙي جبهين، تب *جيءِ سيءِ م اُلٽ سمايو

چيتن چندر اُگيو گهٽ ڀيتر، جوتي سروپ ني جوت ملايو
روحل رئن گئي دن پايو، پانچ سکي مل منگل گايو

اٿ ڪيرتن رهاءِ

اتي ماتي پريم پياسي، مت گئي ممتا تتي جم ڦاسي

سجن=سٺو ماڻهون، درجن=خراب ماڻهون، ڪوپ=ڪوه، سيري=ساري، چين ليو=جاڻو، پانچ سکي=پنج گڻ=پوترتا پريم، سنتوش وويڪ ويچار، ماتي=مان.
*جيءُ ايشور هڪ ٿيا، اهو تڏهن ٿيندو جڏهن جيءُ ڀرم رچو ڇڏي، سٺو رستو ڪندو.

چيتن چندر ڌهون ڏس جهاڪي،
ڇند برهمنڊ منهه سڪل چوراسي

ڪهان رس انمرت پوڄن ڪاوي ،
وِرتِ ڏنڊَ، سدا اُپواسي

عجب ليلا تيري رنگ رچايو
ڪهان پيو چور ڪهان سنت داسي

ڪيا ڪهون ڪڇ ڪهيو نہ جاوي،
ديکہ اچنڀا آوت موه هاسي

ڀانت ڀانت ڪي رنگ رچائي، ڪيتا ڀيکہ ڪيا ابناسي
ٿانور جهنگم سگل سرشٽ ۾، الکہ نرنجن جوت پرڪاشي

گيان ڀنڊار کوليو دل ڀيتر،
سدا سيتل من ويڪنٺ واسي

سُرت سهاڳڻ سمکہ پياسون،
روحل رنگ لڳو ابناسي

من چيت سچيت سنڀال چلين،
اوکي اڙانگي، عشق دي راه سائين

چوراسي = جوڻيون ، اچنڀا = عجيب ڳالهيون، ٿانور = بيٺل = وڻ، جهنگم = هلندڙ = جانور، سرت = ڌيان، سمکہ = ساهمون.

ٽل کي ٽل جنني ڦر ذور نهي،
اُٿان پير ٽکاوڻ دي جاءِ ساءِ

کوڙي کايا ڏني، جي ٽون لعل لهي ڏيندي،
ساه کيڍي، مٿان آهه ساءِ

روحل رکه رضا ٽي دم قدم، دلبر ڏايا هي بي پرواه ساءِ

جنهان عشق دي چاشني چکه ڏني،
پيٽي پريم پيالي سي جاڻندي ني

نيهي نينهن سڄڻ دي راتين ڏينهان،
جنهن دي تانگهه تٿان دل ٽاڏدي ني

جنهن دل اندر ديدار کيتا، نال يار سدا سُکه ماڻندي ني

روُحل رنگه ٻوڙهي رَچ لعل ٿيءَ،
وڃ مليئي اصل جنهن کاڻ دي ني

اس دار دروني دي اندر ميان
عجيب کيل ڏٺا يار آپڻي دا

سڀ گهٽ ۾ گهونگهٽ کر چاهي،
خالي ٿان نهين کوئي ٽاقٽي دا

ٽل=تر، رضا=چيڪي ٻئي اڇي، چاشني=مني پت،
تانگهه=ڇڪ، ٽاڏدي=ڇڪي ٿي، رچ=ٺاهه، اصل کاڻ=آتما،
دار=محلات، دروني=اندرين، گهونگهٽ=پڙدو، ٿان=جاءِ،
ٽاقٽي=وهارڻ.

ڏيکو حد بيعد کي آرسي هي،
*ٻڌا، حد، بي حد نہ ڄاڻي دا

روحل رنگہ لڳا گورگيان ديا،
§سوهَون شبد هي راهہ سڃاڻي دا

دل تخت هزاري دا رانجهو،
ميڏا ماهي نال محبت اٽکي هي
ڇوڙون ڇوٽي ناهي، من مني لڳي
ڀائي پيچ چوکي چت چٽکي هي

ذي گبل ٻانهہ سُٺي، سکہ سيج اُٺي،
ڇاتي نال پياري لڳہ لٽکي هي

روحل رات هِجر دي هٽ گئي،
جاڳي جوت ذَني مهان گهٽ کي هي

ريختہ

سجن تجهہ عشق ني، مجهکو کيا مدهوس دوئي سون
رهيا يک نقش دل اوپر، خيال اُس يارجاني کا

حد=شرير، بي حد=آتما، ماهي=کيرڏيط وارو، هجر=وڇوڙو،
مهان گهٽ=برهم، مدهوش=چريو، دوئي=ٻيائي، يک نقش=
هڪ چت.

*جيتر شرير کي نہ سمجهبو تيتر آتما کي نہ سمجهي سگهبو.
§سوهم شبد سان رستو سڃاڻبو.

برهه کي آڳ موڻ، ساڄن سُتي دل کون جڳانا هي
هُوا هي روز روشن ڏِنُ، تجهي ديدار درسن کا

ديکي هي پريم کي پوٿي، رچي هي رنگ سون روحل
پڙهي کو سنت جن سوُرا، جسي گهٽ شبد سنگور کا

اٿ ڪبير تن رهاءِ

اچرج کيل اچنبيا ديکيا
نا کڇ رنگ نہ رُوپ، نهي کڇ ريکا

پانچ تت گن تين پسارا، چيتن ايک بهت بستارا
شبد سپرش روپ رس گند، سڀنهن الکہ لکي نهين انت!

چند نہ سورج کڇ، دوس نهين رجني،
نهي تهان پيگت نهي کوئي پڇني

نهين تهان کائر، نهين کوئي سورا،
ايک اکنڊت سڀ گهٽ پورا

نهين تهان سُن سِکر نهي گگنا، پيوت پريم پيا من مگهنا
تهان شبد نہ درسي ٻڌنہ پرسي، سوانت بوند جل اهہ نس برسي

برهه = وڇوڙو، سورا=پهلوان، بستار=وستار=پکڙيل، لکي = ڏسي، رجني=رات، سن=ماٿ، سکر=چوٽي، مگهنا=راضي، سوانت بوند جل=ڏرم ميگهہ، سماڌي =ميڻهن وسڻ پرگٽ.

نهي تهان گيان نهي اگياناء
نهي ڪوئي مورک نهي ڪوئي سيانا
آپهئي پيئنا آپهئي تانا، آپ آپ منهن اُلٽ سمانا

نهي تهان جنم مرڻ ڪڇ ناهي،
جم ڪوُپ کي ڇايا ڪوپ کي مانهين
نهي ڪڇ گيا نهي ڪڇ آيا، روحل رتن امولڪ پايا

---

*اوهي من هي اوهي چت هي، اوهي ساکي اوهي جيءِ
اوهي آتم پرماتما، اوهي ايشور اوهي سيءِ

ايڪ اُوسي کي نور سون، ڏيسَت سارو نور
روحل ايڪو رم رهيا، ٺام ٺام ڀرپور

جو ڪو من پربوڌ ڪون، پڙهي سٽي اڇي ريت
من چت ڪا جهگڙا مِٽي، من آوي پرتيت

جو ڪو من پربوڌ ڪوُن، سٽي ويچاري مانهن
دل درياه ڀيتر رهي، نڪسن کي گم ناهه

ٺام ٺام=جاءِ جاءِ، پرتيت=ويساه، نڪسن=جيڪو نڪتو.
*قدرت قادر کان، ساکي ساک کان نيارا نه آهن يعني
ادويت آتما جوئي نظارو آهي، گورُپد آچاريه جهان کي
پرماتما جو سوياءَ چيو آهي، جنهن باه ۽ انهي لپت.

اِت مِن پربوڌ سمپورڻ سماپت هوئي

اِت واڻي روحل فقير کي شاستراڌ پُن گرنٿ لکنت

انيؤ کا انگم

جان گهٽ گيان پرڪاش ڪري پُن،
سو گهٽ ناهن ڇپي ڪڇ ڇاڌون

*جيون سَسَ کي پرتبمب ڏسي جل
تيون پربهه سنتن ماهه سمانون

سنت منهه رام پرگهٽ وياپڪ،
تاهه نه جانت لوڪ بيگانون

رِوحل رام دُهائي کهي،
سَت برهم ڪو روپ، صحي سنت جانون

پانچ تتون کي ديهه استول،
سو برهم ڪو پيد نهي ڪڇ جاني

نوان تتون ڪو سرير هي سوکم،
آتم ذات ڪو ناهه پڇاني

آڌ بڌ=بڌي ۽ کي آتما سان ملائڻ وارو يا اوچو ڪند ڙ،
ڇاڌون=اونده، سس=چندرما، پرتبمب=پاڇو، دهائي=قسم، نوان تتون=٥ گيان اندريون ۽ ٤ انتهه ڪرڻ.

*جئن چند جو پاڇو پاڻي ۾ نرسڪ پرتواچي، تئن پربو سنتن ۾ آهي.

RekhtaDownload.com

ٻيد ٽڪي جپ جاپ ٽڪي،
ٻن گيان ٽڪي ڪٿ گيان لساني

روحل برهم ڪون برهم پڇانت،
آتم روپ مانهه سماني

*مئن مئن ڪرون، تہ تم سون ڏرون،
تون تون ڪرون، تہ ٻيچڙيا مرون

‡مئن تون ڇوڙم، واحد ٿيءُ،
ڏي ڳل ٻانهن، سدا رس ٻيءُ

روحل مئن روح الله پايا، اپنا سودا آپ بنايا
ٻنگلا دؤر سڪرني چڙهيا، انڌي لکيا گنگي پڙهيا
درد مندان دي ايها چالي، سمجهينگا ڪو مست موالي

پرسن

سڪه ڪهيو گر آپني تم جئسا نهين اؤر،
همڪون اڪ شنڪا پڙي گورو بتائو نور

لساني=زبان سان، ڪٿ=ڇٽي، دؤر=ڊوڙي، سڪر=چوٽي.
*ٻيائيءَ رکڻ ۾ ڏک آهي. مئن ۽ تون ٻئي ڇڏڻا آهن.
‡مان تون ڇڏي هڪ ٿيءُ، آتما کي پرماتما سان هڪ ڪر تہ سک پائين.

RekhtaDownload.com

اُتر

چيتن ڀه روپ ڌريو، تانهِ ڦريول ٻڙو
آپنو سروپ ديکه آپهي ڀلانو هي

جوگه، جپ تپ کري، آپکي نه سمجهه پڙي
هيرو هي اَمول سو تان کانچ مه بکانو هي

*تون کيول ابناس هري، ميري من سَنگ پڙي
تيرو نربند روپ کاهيکو بنڌانو هي

مئن تو اک باجي رچي، روحل مت جان کڇي
آپهين سي آپ کيلون، جڳت کو بهانو هي

پرسن

نا کڇ کرني کرسکون، همسون هووي نه جوگه
کرکرپا ائسو سکه ديئو، امبرت رس کو ڀوگه

اُتر

درپن مانهه نه ڦيرو کڇ، ڦير پڙيو مکه مانهه
جئسا مُکه کر ديکئي، تئسا دکاوت تانهن

تئسا دکاوي تانهن، جئسا هي روپ تمهارا
§برهم پاوين تو برهم، نهين تو ڦرت نيارا

---

*آتما اسنگ هه ميري من جي سنگ مه پڙو آهي.
§برهم پاڙ کي سمجهندين ته برهم ٿيندين.

ReKhtaDownload.com

روحل پاءِ سڦل ٿيو، ست ڪر مانو تانهه
ڏرين مانهن نه ڦير ڪجهه، ڦير پڙيو ڪه مانهن
ڪبول نهه چت هري، تانکو اک انچا پڙي
روپ ڪي تو چاه ڏري، جڳت ڪون بنايو هي
*ٻول ٿي يهه باجي رچي، ڪبڏيا ڪي تو راند مچي
ڏرم نه ناماني سچي، جوت ڪون اگهايو هي
*عقل ڪون تان غير ڪيو، اگيان تو، وَجيرُ ديو
لوک تانسون سيکه ليو، پيرم ۾ پلايو هي
گور ائسو اُپديش ڪيو، سکه تانسون سمجهه ليو
سنسيءَ ڪوناس ڪيو، روحل يهه پيدجان، آپهه سمايو هي
ڪنڊليا چند- ستگور انتر ڪول ڪر، ڏکلايا معبوب
من موهن سوئي مليو، جو ڪوبن ۾ ڪوب
جو ڪوبن ۾ ڪوب، سو اب سهجي پايو
سڦل ڀيو سڀ ڪاج، منچا منگل گايو
روحل رس رنگه ريجهه ڪر، آتم ڪيو سجود
ستگور انتر ڪول ڪر، ڏکلايا معبوب

نهه چت=چت رهت، اگهايو=قبول ڪيو، وجير ديو=وڌيڪ ڏنو،
سمايو=هڪ ۾ هڪ ٿيو، ڪوبن ۾ ڪوب=بلڪل سٺو، سهجي=
سولائي سان، منچا=ايشور ملڻ جي اچا، سجود=نمسڪار ڪيو.
*هن رچي ليلا ڪري، اگياني انکي ابتو سمجهي وينا.

ڪنڊليا چند- جان گهٽ انڀؤ اڀجي، سو ڪهيڻي وڏيا ڳهہ

جڳسي پارس لوہ ڪون، تُرت مٽاوي داڳهہ

تُرت مٽاوي داڳهہ، ڪري ٻن ڪنچن جڳسو

سنگور وَچني روپ سمجهہ، جڳسي ڪو تڳسو

روحل عشق ميدان منهہ، مرڻ ڪنون مت ڀاڳهہ

جان گهٽ انڀؤ اڀجي، سو ڪهيڻي وڏ ڀاڳهہ

جان دنِ تي ٻيءِ ڪو مُکہ ديکيو،

تان دن تي ممتا مت ڀولي

مستڪ اوپر هاٿ ڌريو گورَ،

واڻي ويچار وويڪ ڪي ڦولي

گيان ڪي سُور پرڪاش ڪيو گهٽ،

رئن وڇوڙي ڪي ڏال در ڏولي

جب آتم مانهن پايو انيڳي پد،

روحل آنکہ وگيان ڪي کولي

ڪٽ شاستر هين بيد پران پڙهين،

هردي بيد پڙهني بن موکہ نهي

انڀؤ=اندرين جاڻ، ڪنچن=سون، ممتا=پيائي، ڏالد ر=
ڪمگالپٽي وانگر، ڏولي=پٽڪي، وگيان=رهٽيءَ ٻر گيان.

جپ تپ کرين پُن ڏيان ڌرين،
بن گيان، مٽي سنسا شوک نهي

رام نام جئسا ڌَنُ دل بسي،
تانکون جان سکي انڌا لوک نهي

جانکي سک سوئي روحل آءِ مليا،
اب چپ جئسا کوئي ٽوک نهي

لکھ بيد پُران انيک پڙهين،
ست سنگھ بنان رنگھ لاڳي نهين

محبوب کا مُکھ نہ ديکھ سکي کوئي
جو دوئي کي نيند سون جاڳي نهين

ناں يار وصال نہ ٿيوي تنهان،
ممتا موہ کي روڳ کون تياڳي نهين

روحل عشق ميدان محبت دي،
سورا سوئي ڀڄي مُڙ ڀاڳي نهي

سکھ واچ- چيتن کهين اروپ هي،
روپ ڌريو سو کؤن هي جي

ٽوک= فائدو.

موکون تو سنسا پڙيا،
*يهه سياهي کي، سوُن هي جي

جهولنا- چيتن اروپ کوُن نيارا کهين،
لکهه جاتِ چوراسي ۾، کوُن هي جي

کهان کاچ بڻيا، کهان کاچ ڏِسي
کهان سِيها پيا کهان سون هي جي

کهان آگهه بڻيا کهان خاک بڻيا،
کهان پاڻي پيا، کهان پوُن هي جي

روحل ديکهه اچنيا حيران هوا،
کهٽا ڪڇ نهي مِني موُن هي جي،

اکنڊ اگم اگاڌ کهِين،
تانکا انت کسي نهي پايا هي جي

پڙهه شاستر هين، بيد پران ٿکي،
اک نور کسي نه، بتايا هي جي

جانکون ساچ کهون، ماني کوئي نهي،
جڳهه موهه سرپني، کايا هي جي

سيها = شيهو، خاک = پرٿوي، پوُن = هوا، انت = پڇاڙي،
سرپني = نانگڻ.
*هيءُ اندکار چا جي کري آهي.

سِسم پيد، سگل کون کارا لڳي،
روحل گياني کي من مون، پايا هي جي

ڪوجون سو ڪؤن ڪون، ڪاهيڪو ڏري ڏيان
کهو ڌگسي هووي، جگسي مٿن هون انتَ اَجان

گوروواچ- پر روپ کي عاشق بهت ديکمي،
اپني روپ ڪا عاشق ڪوئي هي جي

جانسون پنڊ برهمنڊ پرڪاش هوا،
ساري سرشٽي رچي جڳ جوئي هي جي

چار ڪونٽ ۾ جوئي نپاس ديکيا،
جهان جائون تهان، ساڳي سوئي هي جي

اؤر رام سيٽي، روحل ڪام ڪيها،
آتم رام ميري دل، موهي هي جي

سکهواچ- تم جگسو گر پيٽيو، بڙو همارو ڀاڳ
جگسي پارس لوهه ڪون، ترت مٽاوي داڳ

گوروواچ- ايڪ سجن، نهي دُرجن کهون،
تم من سنو مت ميري

سسم=هڪڙائي، پيد=سچ، پايا=پيارو، پر روپ=ٻئن تي،
سيٽي=سوُن، ڪيها=کڙو، آتم رام=هردي واري رام.

جان اجان تجو اپمان،
ڪرو نہ گمان نهي ڪوئي ويري

آد اروپ ڏريو اب روپ،
پڙو مت ڪُوپ لهو سُڌ سيري،

روحل رنگہ لڳو ٻيءِ سنگہ،
پڙي نهي پنگہ، مٽي جم ڦيري

اگم اڪٿ اگاڌ بي انت،
سو بيد پران ۾ ليکيا هي جي

*الکہ اروپ بيچون، کهين تاڪون،
کهو ڪِني ڪڇ پيکيا هي جي

جوڳي جَتي سڀ ٿاڪ رهي،
آگي دادو ڪنبيرو ديکيا هي جي

جب گيان چڪشيو، گور کول ديا،
روحل رنگہ، بيرنگہ ۾ ديکيا هي جي

سُڌ=سمجهہ، سيري=ٻ ٽيندڙ، اگاڌ=جنهن جي اونهائيءَ جو پار نہ آهي، بيچون=بنان آواز، پيکيا=ڏٺو، چڪشيو=اکيون.

*پرماتما کي ڪير نٿو ڄاڻي سگهي هو بي روپ آهيءَ شانت روپ انکي چون ٿا.

من موهن کي روپ کي بات نہ برني جاۓ
جبوُن گنـگا سپنا لهي سُمر سمر پچهتاۓ

اکر لِکہ رکو اٹهپڑهئي اڳون،
ٻڑهيان سي، کهان او جانتي هي

وَر کي بات کنواري سون پوُچ،
ديکو کنت پايانسي، کهان وو مانتي هي

جانکون ساچ کهون ماني کوئي نهي،
گور گم بن سي لِکہ لعنتي هي

روحل رنگہ رتي جانکا رانجهو سيتي،
اُس بات کون سائي پچهانتي هي

گورواچ- ٻريت کي ريت کهون تمکون،
چت لاۓ سنو ٻنورا من ميرا

يهہ جگہ جان جسو سپنو،
تج جوني کي اوٹ نهي کچ تيرا

تانهين سون نينهن کرو اتکو،
جانکي سنگہ ترو ٻوجل کا گهيرا

برني=بيان کرڻ، کنت=پتي، پايانسي=پاڻ جي، سيتي=ساڻ، ٻنورا=واس وندڙ من، ٻڑهيان سي=سو پڙهڻ،
رنگ رتي=پيار ۾ ڳاڙهي ٿي، ٻوجل=سنساري سمنڊ.

سائين کي نام کو نير پيو رَچ،
روحل توهه مڻي جم قبرا

پرسن - سکهه کهيو گور آپڻي، مڻ هون انت اجان
آتم کو ڪم جاڻئي، کس ٻڌ ٻڙي پڇان

گوروااچ- سُن تون سکهه يهه بات هماري،
آپا جان نه ماي مراري
آپ جاڻي بن ناهي موکهه، تان بن مڻي نه سنسا سوک

سکهه واچ- کس ٻڌ جاڻون آپ کون، کرکرپا کهه موهه،
هووي جئسي کهو تئسي، سرن پڙيو اب توهه

گوروااچ - *پورن برهم کهين، تون سوئي،
تجهه بن دوسرا ناهي کوئي
کاهيکون تون ڀرم ڀلانا،
ديهه سنجوگ، تي آپ نه جانا

سکهه واچ- جنهن سمجهيا، سو ڪؤن هي،
اور نه سمجهيا سو کؤن
موکون تو اچرج ڀيا، ڪانتي ڦکڙي مؤن

انت=بلڪل، آپا=پاڻکي، سنجوگ=ميلي کري، رچ=
ناهه، مؤن=مات.
*پورن برهم تون پاڻ آهين.

گوروا‌چ- بک باد کرین پاوین مؤن گرهین،
تنت چیني بنا، سکھ پاوین نہ پورا
آپ کون کوج، سنتاپ ڦنا کر،
هئہ تجهي پاس لکين نهي ڏورا
هاٿي کي ديهہ ۾ هاٿي سو ڏيست،
گهوڙي کي ديهہ ۾ ڏيست گهوڙا
روحل روپ کئي سپ آتم،
ڀهتي ۾ ڀهتا اَرِ ٿوري ۾ ٿورا
برهم چکو سو تو برهم هين ڏيکت،
مايا چکو سو تو ڏيکت مايا
سات کو سنگہ، سو پار لنگهاوت،
دُشٽ کي سنگہ سؤن پار نہ پايا
آتم جاڻ بنان سپ مونجهت،
بيکہ بنائي سنوارت کايا
روحل رام وسي سيهين گهٽ،
تانهين کون ڏيکہ سو نينهن لگايا
سکہ واچ- *بيد کي مت پلي، کي جوڳہ،
جاڌسون سپ جڳہ کرنا پوڳہ

تنت چيني بنان=آتم جاڻ بنان.
*ويد چگو کن جوڳ.

میرا تجھہ بن اؤر نہ کوئي،
جو تم کھو کرون مئن سوئي

گورواچ- بيدون کي مت جگت ڀلايا،
جوڳہ ساڌن تي ڇيھت کايا

انيڪي ڀڳت بنا نھي موکہ،
وان بن متي نہ سنسا سوک

سُن ري چيلا بات ھماري، جي چاھو تم ملي مراري
آپ کؤن جان اؤرکون تياڳہ، آتمرام کي چرني لاڳہ

آتم کا استان کھُہ، جھان براجي آپ
منجھہ کؤن سوجھي پڙي، کِس بڌ مِٽي سنتاپ

گورواچ- * اوجو سب کي نئنان سون ديکتا ھي،
بن آتم ديکي سو کؤن ھي جي

اوجو سب کي مکہ سون بولتا ھي،
بن آتم بولي سو کؤن ھي جي

ڇيھت=ڇڇي ٿي=ٽکر ٽکر ٿي ٿڻي يعني نہ رکيو کرم کانڊ چڱو ۽ نہ ھٺ يوگ، آپ=آتما.

*کين اُپنشد ۾ آتما کي اکين جون اکيون چيو ويو آھي يعني اندرين کي ھلائيندڙ. ڪتابي علم جي جڏھن آتم ڏيان ساک ڏئي تڏھن دل کي نشچلتا ۽ شانت ايندي.

اوجو سڀ کي پائون سي چالتا،
بن آتم چالي، سو ڪؤن هي جي

اوجو سڀ گهٽ ۾ کيلتا هنستا هي،
بن آتم کيلي سو ڪؤن هي جي

سڀ گهٽ آتم رام هي، انڌيان سوجهٽ نانهن
روحل سوجهي تب پڙي، جب سنگور پڪڙي بانهن

سنگور ڪايا ڦير ڪر، گهڙيا گهاٽُ ڪڇ اؤر
چمڙ.چل من نهچل ڀيو، اب چلي نہ سکي بي نور

جان گهٽ انيؤ اپجي آءِ، تانکون کرم نہ لاگي کاءِ
جان گهٽ انيؤ پرگهٽ هوءِ، تانهن سمان اور نہ کوءِ

جان گهٽ انيؤ، سو وڏ ڀاڳي، آتم باجهہ، اؤر سڀ تياڳي
سڀ گهٽ ديکي آتم رام، من ۾ مگهن سڦل ڀئي کام

جان گهٽ انيمہ پورڻ سوءِ، تانهہ سمان اؤر نهي کوءِ
جان گهٽ انيمہ سو بادشاہ، روحل سو شاهن کو شاہ

آتم درسي کو انگہ لکنت

آتم درسي آتم ديکي، وان بن اؤر نہ ڪوئي پيکي،
سڀ منهن ديکي اپنا روپ، تانکي منهن هي انت انوپ

گهٽ=شرير، مگهن=خوش، پيکي=ڏسي، انت انوپ=بلڪل اوچي.

گياني ديکي آتما، ديکي نهي اسٿول
سڀ پاڪن منهن پاڪ سو، جنهن نڄ ڪرپڪڙيا مول

آتم گيان پيو جن ڪي گهٽ، وان بن اؤر نه ديکت دوجا
آپہ آپهين لين پيو پن، آپني شيوا آپني پوجا
کاهيکون راڳہ نہ دوڪہ ڪرين،
پن آپہ الکہ نرنجن سوجها

روحل رام وسي جن ڪي دل،
تانهين سون نينهن ڪري نت تونجا

آتم درسي آپهين آپ، مت گئي ممتا تيني تاپ
ڇوڙيا جپ تپ شيوا پوجا، آتم باجهہ نہ جاني دوجا
اوچ نيچ منهن آتم ديکي، آپهين آپ اؤر نهي پيکي
آپي ناکر آپي چيلا، تا سو بڇڙيا نا اُس ميلا
سکہ واچ- آتم جانن ڪٺن هي، ورلا لکي جو ڪر
شيوا مت جانون نهي، سرن پڙيو اب توء

سرن پڙيو اب تو، ميرا تجهہ بن ناهي دوجا
مئن هون انت اجان، ڪرون ڪن ڪي اب پوجا

استول=ٻاهريون شرير يا قدرت جو چولو، پاڪ=پوتر، مول=اصل=آتما، لين پيو=گم ٿيو، راڳہ=پريت، دوک=وير، نرنجن=پوتر=مايا رهت، بڇڙيا وڇڙيو، ميلا=گڏ، لکي=جاڻي، مت=جاڻ.

هووي جمسي کهو تمسي جا هووي
ساهو آتم جاڻ ات ڪنن هي، ورلا لکي جوڪو

گوروا چ- ڪيا ڪهيئي، ڪتي نہ بني،
اب ڪئسي کهون تمسون مکہ باتين

جانهيڪون چاهت هي تم،
سوڀن اؤرون ڪو سنگہ تجي، دن راتين

هي تجهي پاس، تون جان سگهين نهين
آپڪون کوج ملين ڀن جائين

روحل رام وسي اُر انتر،
تانهين ڪون جان، تجو اؤر تانين

آپڪي جاني بنان، نهين سوجهت،
آپڪون جان سدا سُکہ پاوين

آپ بيچار ڪرين نهين مورکہ،
اؤر ڪي سنگہ سدا دل لاوين

ڪؤن سي مت پئي تمڪون،
اب آپسون آپُ نہ نينهن لڳاوي

ساهو= روحل جي شش جو نالو، ڪتي نہ بني=بيان مان ڪونہ سمجهبو، اُر=هردي، بيون ڳالهيون چٽ.

روحل رام ڏهائي کهي سنتا،
*آتم باجهه تون موکه نه پاوين
سکه واچ- آتم کو اب کئسي جانون،
ديکي بنان سو کئسي مانون
کر کرپا اب باکو بين، آتم ملؤن پائون سکهه چين
ستگور سو ست ڀاؤ بتادي، سکه سمجهه اپرم پد پاوي
مئن مورکه هون انت اجان، کر کرپا سمجهائو سيان
گورواچ- جس پد مه جپ تپ نهي، ار نهي هار نه جيت
سو پد پورن لب ماي، جب لي پورن پرتيت
سن ري چيلا اکت کهاني، پورن پد کهون ڀرهم واڻي
§ هٽا چتاسون، سن انتر کول، سر ديئو تن من سون تول
سکه واچ- کس ٻڌ تن من ديجئي،
ار کس ٻڌ ديجئي سيس
کر کرپا، سرني پڙيو، نام کرو بخشيش
گورواچ- بار بار کهون توه، ساوڌان کيون نه هوءِ
جوني پرپنچ منهه، کاهي دل ٻاڌي هئه

سيان=سياڻا، تول=تور=ويچار کر، ساوڌان=پرو ڌيان، پرپنچ=وهنوار، ٻاڌي=ٻڌي، ڏهائي کهي=قسم کڻي چوان تو، پرتيت=ويساهه.
*آتم جاڻڻ کانسواءِ موک نه ملندو. شاهدي.
§اندر کولي پنهنجي فاندي لاءِ ٻڌ.

آپ کون پڇاڻ ڏيکر، ڪئسي هي جات تيري
اگيان هونکي ڦاسي پڙيو، سنسي ٻڌ ڪاڏي هي

سمجهکي بيچار ڏيکر، جيون کي چار دن
موئي پيڇي، ست کهون، مکت کون لاڏي هي

*آتما کي جاني ٻنان، انيڪ هونکي ڦاسي پڙي
جانکي ڪاٽي ٻنڌن، سو تان روحل گور هادي هي

سکھ واچ - ڪس ٻڌ ٻنڌن ڪاٽي، ڦاسي ٽوٽي ڪيم
مئن تو انت اجان هون، تم کهه سمجهائو هم

گور واچ - ڪيتي پرڪار کهيو تمکون،
سمجهاءِ رهيو سمجهين نهي پورا

آتم تنت وسي ار انتر ماهن،
پڇاڻ سگهين نهي ڏورا

کون سي ٻڌ پڙي تمري،
اب آپ نه جاڻي ڪرين نت جهورا

جات=اصليت=حقيقت، هادي=هلائڻ وارو، پورا، پولا،
ڏورا=ڏور ڏسڻ وارا، جهورا=جهرڻ=دک ڪرڻ.
*آتما هڪ، پر انيڪ شريرن ۾ جدا جدا ٿو نظر اچي،
جئن آڪاش هڪ پر دلن ڏڪين ۽ گهرن ۾ جدا جدا
ٿو ڏسجي.

آتم گیان بنان نهي سوجهت،
روحل پاگهہ رهي ات کورا

اپديش کيئي کيتي تمکون،
سُن مورکه تو کِن ہر نهي جانيو

ميرو کهيو تم کان سنيو نهي،
جونيون کي بات سيتي من مانيو

اۇر اُپاءَ تجو سبهين تم، آتم گیان جانو اُر آنيو
روحل رام وسي تن کي گهت، جن نج آتما تت پچانيو

سکهہ واچ - اۇر اُپاو تجي سبهين،
ار تيرو کهيو سِر اوپر مانۇن

اور کو سنگه تجون ابهين،
سب تيرو کهيو اُر انتر آنون

تم هو ديال کرو کرپا مُجهہ،
انتر آتما تت پچانون

اب کاٹکي سيس ذرون چرنون پر،
روحل اۇر کچهہ نهين جانون

کورا=کورو=مٺاچرو، تت=سچو تت يا وستو.

گو رواچ- آتما کون جان، پانوین ٻيٺ پانوين رتن کرِ
نرِيڱي کو گيان جانکون، تانکون کئسي هان هي

آپهين کو آپ جان، اؤر کي تون بات چاڏ
آپکون ٻچار ديکهه، تيرو سپ جان هي

چاڏي دي انارت اب، ارت کون پهچانو تم
توهين ماهين ناکر، ار توهي ماهين گيان هي

کاهيکون تون مونجهه پڙيو، آپکون ٻچارو روحل
تيرو نربند روپ، گيانندکو گيان هي

سکهه واچ - پرسن - جو گور کهيو سکل سو مانيو،
برهم سروپ مئن سپ گهٽ جانيو

من مت تجي، چيتن مت آئي،
کس ٻذ سرب مه رهون سمائي

گو رواچ- آتم هي تيرو باپ، کاهيکون تم کرت جاپ
برهم هي سروپ تيرو، کاهيکون ڀُلانو هي

آپهين يهه باجي رچي، تاهين کون نه جان کچي
آپي پرکه آپي ناري، آپسُون کِلانو هي

نرِيڱي=ٻپ رهت يا آتما، انارت=ٻي مطلب ڳالهيون،
ارت=سچي معنا، نربند=ٻند نن رهت=چنل، سکل=
سپ، باپ=پيءُ، کلانو=راند ڪکر.

آپھين ني ڪيوڙي ڪام، تانہ ٿر ڀول پڙيو
جان ٻوجھہ ڀيو جڙ، ڀول ڪو ڀھانو ھي

سمجھڪي ٻچار ديکہ، ڀول ني يہ منڊي مانڊي
روحل سو جاني ڀيد، جو گيان مہ جُھلانو ھي

سکہ واچ – سنو گوروجي ميري بات،
تجھہ بن ميرا تات نہ مات

جو تم ڪھيو سو نشچي آيو،
جسڪون ڍونڍيت سو ڦل پايو

ٻڙو ھمارو ڀاڳہ سو تبھين، تم جئسو گور ڀيٽيو جبھين
اب ڪڇ سنکہ رھي من مانھہ، سڪل مٽائو پڪڙو ٻانھہ

گوروا‌چ – جو ڪڇ سنکہ رھي تمڪون،
اب کھہ سمجھائو سوُن، اب ڪھئي تاڪون

*اؤگھت ائوکي بيکہ کرون،
ٻن جئسي ھي بات بتائو تگا تئسي

کاھيکون سوک ڪرين ٻھہ ڀوَ،
مورکہ اپني جات پڇانون ھي جئسي

منڊي مانڊي = مانڊاڻو منڊيو، جھلانو = لڏيو، سنک = شڪا، اوگھت = مھڻي سھڻي، ائوکي = ڏاھي، بيک = نموني.
*ڪٿن نہ ڪٿن لوکي سمجھائيندس.

RekhtaDownload.com

جي نہ برهم ماہيو اب چاهت،
روحل رام ماہي دل ٻيسي

سکہ واچ- سڀکو ڪهي برهم ايک هي،
موکون کہہ سمجهاءِ
ايک اوچ ايک نيچ هي، سکل برابر ناهن

گوروواچ- نا کچھ اوچ نہ نيچ هي، سم کر جانو ايک
روحل سوجهي تب پڙي، جب کُلي ويچار وويک

سکہ واچ- اک کهيمُي جورو، اک کهيمُي مات،
سم کر جانون بني نہ بات
اسي بات ۾ سنسا جانون،
کہہ ستگور هم کئسي مانون

گوروواچ- حد ۾ تو کهيمُي پاءِ ٻين، تانکو ماني لوک سڀ
بيهدي ۾ جورو مات، ايک برهم جانيئي

گياني سو، جو گيان کي پرکاش تي، بيچار ديکي،
حد کي جو بات، سو تو حد ۾ ئي مانيئي

ٻين کو تو ٻين جاني، مات کو سو مات ماني،
جورُون سوُن کرت ڀوگ، سنت سو بکانئي

حد ۾ = شريرن جي نظر کان، بي حد = آتما جي نظر کان،
وهنوار ۾ وهنوار جي نظر، پرمارٿ ۾ پرمارٿ جي نظر.

RekhtaDownload.com

*گياني کي انيک لوچن، پاي بري سم جاني،
روحل يهه رمز سمجهه، هردي منهن آنيجي

سکه واچ- جو اتر ستگور ديو، سو قلب پرگهتيو آهه
جئسا تا تئسا هي پيا، اب کڇ کهيو نه جاءِ

کيا کهون کانسون کهون، مُکه سون بني نه بات
جهان ديکون تهان آتما، سڀ صاحب کي جات

جو گور کهيو سو نهچي آيو، آپ آپ کو درشن پايو
جهان ديکون تهان نرمل نور، سرب وياپي هي ڀرپور

گوررواچ- گور کهيو سکه ذن نون، پاي سمجهه نرکين
آتم سون ائسي مليو، جيون جل مڌي مين

سکه واچ- جان دن تي گور سرن پڙيو،
تب تان دن تي ممتا من پاگي

مستک اوپر هات ذريو جب،
کيتي پرکار پاي بڌ جاگي

لوچن=اکيون، رمز=ڳجهه، مڌي=۾، مين=مڇي.
*سري گلاب داس ديهه جو درشتانت ڏيئي مٿين ڳالهه سمجهائي آهي. جئن شرير جا انگ جدا جدا روپن ۾ ڪرلويه وارا تنکي پلو ڀرو ڪئن ڪرنيو تئن جيون کي پلو ڀرو ڪئن ڪرنيو جو منجهن هڪ آتما آهي.

*جيون روڳي گهٽيئي، نس جات اُپاڌ،
ڪيئي هرسون لئو لاڳي
روحل رام رهيو اُر انتر،
اؤرون ڪي سنگه ڪي بات تياڳي

گورواچ - جانکون ڪهتا اؤر تون، سو تو تيرو روپ
گيان ڪنڊي مَنهن ٽوليئي، تو ايکهين الکه انوپ

ايک الکه انيڪ ڪيا رنگه،
ڪيتي پرڪار ڪي روپ ڌري هين
چور بنيا، ڪهان ساڌ بنيا،
ڪهان ڏوبت هين، ڪهان پار پرين هين
جانپر ڪرپال پيو گور پورن،
آپسون آپ ۾ جات جري هين
روحل روپ اروپ ڌريا ٻه،
ڪِن جانيا ڪي مونجهه ڪري هين

سکه واچ - جو اُپديش ڪيو گور پورن،
سو اپني دل لاڳه رهيو هي

نس=ناس، جاٽ=وڃي، اُپاڌ=مايا جو پڙدو، جري=سڙي
ڪري=ڪڙي، ڪنڊي=تارڙي، انوپ=عجيب.
*جئن روڳيءَ جي بيماري گهٽجي لڳن منهنجي اُپتي
سمجهه وڃي.

جيسي چڪور ڪون چاند بسي من،
اؤرونڪي پريت، ڪون ٽياڳ رهيو هي

گيان ڪو ديپ پرڪاش ڀيو جب،
اگيان انڌيرو سو ڀاڳ رهيو هي

روحل رام وسي جن ڪي گهٽ،
دوئي ڪي نيند سون جاڳ رهيو هي

گورواچ - *ايڪ ڪهان تو دو ڏيسي،
ار دو ڪهان تو جوٽ
ان دونون ڪي بيچ ۾، الٽي سمجهه اپوٽ §
اُلٽي انٽي ڦير ڪر، جن جانيو نِجّ نام
روحل تاڪي چرن وند، سڦل هوت سب ڪام

روحل اڌ بُڌ گرنٿ منهه، الٽي بچن انيڪ
سمجهينگا ڪو سنت جن جان گهٽ ڪليو وويڪ

اُلٽي انٽي=ڳنڍي ڦيري يعني اندر ڌيان ڪري، اڌ بڌ= بڌيءَ جو آسرو.
*هڪ چوان ته ٻه ڏسبا يعني هڪ ڏسڻ وارو ٻيو جيڪي ڏسجي. هڪ وستو ۾ ٻه ڪيئن ڏسبا. هنڪي ڀڳت، انيه يعني ٻيائي رهت ڀڳتي چون ۽ گياني ادويت.
§ جنهنکي پٽ نه ڏيئي سگهجي، رڳو هڪ ئي هڪ آهي.

RekhtaDownload.com

جان گھٽ کليو وويک، سنو وانکي گت نياري،
پيا پيالا پريم چڙھيا، تنھن چڙھي عشق خماري

گيان کلا ۾ اُلٽ سلٽ جاءِ مليو اب ايک
روحل اڏ بڌ گرنٿ ۾ اُلٽي بچن انيک

آتم ڏرسي آتما سھجي رھيو سماءِ،
روحل رنگ لڳو تھان ٻاھر پير نہ پاءِ

ٻاھر انتر ايک ھي، پنڊ برھمنڊ منھ باس
سرب وياپي آتما جيئُن گھٽ مانھن آڪاش

مليا آپسون آپ، تجو جپ جاپ،
نہ پُن نہ پاپ، جو سوھُن بيچاري

آد اروپ ڏريو اب روپ،
سنسي پڙي ڪوپ، پيا برھم چاري

آڳي اليڪ ڪيا اب بيڪ،
سڀي برھم ايک ھوا گھٽ ڌاري

گت = پد، اُلٽ سلٽ = ٻاھر بيائي ڏسي ائين وھنوار ٿو ڪجي، اندر نہ ھڪ ٻي ھڪ آھي، باس=واس، ڪرپ= کوه، برھم چاري = جنھن جي برھم ۾ رھڻي آھي، گھٽ ڌاري=شرير ۾ رھڻ وارو.

اب روحل ڪانهہ، سَهي برهم مانهن،
سؤدو سر نانهن، پڙي سُڌ ساري

روحل رسنا رام کي، ڪليا انيڪ ارٿ،
اپني مکھ سون آپهين رچيو اڻ ٻڌ گرنٿ

رهي ڏياتا، دوئي اُتڪيا، پوٽي هي نج سار
روحل رسنا ڪيا ڪهي، جو ٿا کي سڪل بچار

روحل رسنا ڪيا ڪهي، آتم رس کي بات
بن جيڀا ڪئسي ڪهي، جيون گُنگي گُڙ وات

سنپورڻ سماپت

اَت ڪيا=پورن ڪئي، ڏياتا=ڏيان ڪرڻ وارو.

کلام پنجابي روحل فقير دا سي حرفي

الف الله کر ياد سدا، نت وحدت وچ گذارين،
جيوڻ دي من چار ڏهاڙي، خام خيال نہ گهارين
اهہ دنيا ڏوتي سب جگ موهيا،
جيت چلين مت هارين
روحل راہ فقير دي وچ، غفلت منون وسارين

ب بديان تون کرين سدائي، فرصت کرين نہ کائي
مٽن وچ لعل نہ لڪٽين کوئي، نکا کران کمائي
تيڏي راچ قران البيلي، دتان بانهہ لڏائي،
روحل راز خسم دا جنهن ني، جگہ سهاڳڻ سائي

ت تن گهول گهتين دلبر تون، سينا مول نہ تنگين،
جام شراب رندا دي هٿون، پريم پيالا منگين
چُني جند جواب سوالون، تتين جهيڙي جنگين،
روحل راهہ رباني دي وچ، ڏيندي يان سر نہ سنگين

ث ثابت کر انترجامي، جي تون عاشق ٿيوين،
شوق شراب رندا دي مجلس، پاپل دي وچ پيوين

ڏوتي=خراب زال، البيلي=بي پرواهہ، خسم=پيارو، گهول= گهوري، گهتين=قربو کربن، سينا نہ تنگين=سامهون نہ تپ، سنگين=پاٽسان، انترجامي=اندر رهي هلائڻ وارو.

لهي هول حساب حشردا، قبر مُوا دل جيوين،
روحل رات پرم دي پڇي، نيهي ناءِ سڌ پوين

ج جهان دُنيا دا طالب، چوڙ تهين دي ياري،
حرص هوا تکبر کون، تک مارين کيبر کاري
جهان عشق الله دا چايا، تنهان تيڏي تاري،
روحل ٿي قربان تنهان تون، جنهان ممتا ماري

ح حضور هردم هميشه، پاي پري پوني پندي،
کامل مرشد باجهون انڌي، اوچي سڌ کريندي
وچ انڌاري بنا روشنائي، ناحق هٿ کريندي
روحل خسم جهان دي جهولي، سڪي سيئي جهليندي

خ خالق دا خيال جنهان کون، منِي لڳي نه مايا،
سي عاشق وحدت وچ ورونڌي، وسري سندر کايا
جي وت نيڻهن نماڻي کيتي، رات گئي دن پايا،
روحل رتن امولڪ مليا، ڀاڳ پراپت پايا

د دمامان دل دي اندر، نرپؤ چوٽ چلائين،
پنج مواسي کايا دي وچ، محکم مارهٽائين

لهي=وجي، هول حساب هشر=دوزخ جا ڏک، کيبر=
تير، کاري=تکو، تاري=آڌار، جهولي=پينگهو، جهلندي=
لذت، ورونڌي=وندريل، دمامان=آواز، مواسي=مست.

هوڪا قير حقاني والا، ننگري سڪه وسائين
ٻچي در دوستان ڌي، درسن بکيا پائين

ذ ذرا تو بن ناهين، جهر جهنگه تيڏيان جهوڪان،
هڪنان دي گهرساوي سبزي، هڪنان دي گهرسوکان
سي گهٽ دي وچ تونهين وسندا، ڌارنهين لوکان،
روحل کو تون آب پلائين، پريم پيالا موکان

ر رانجهن دي سڪ جنهانکون، هردم رهي هميشان،
سُهٽي سيج نه ڀانوين تنهان، کِيتي پريم پريشان
سي عاشق صادق نريمي نيهي،
هَنکي رهن نه خواشيان،
روحل در دلبر دي بکيا، پاءِ خير درويشان

ز زاري وچ رهين هميشه، توڙي ماي دلاسا،
يهه جگ بازيگر دي بازي، رکين نا پرواسا
ڌادي نال شراکت کيهي، کن تولا کن ماسا،
روحل تي رضا تي راضي، تو پائين سُکه واسا

س سچڙ دا سهي سڃاڻي،*کُهيري وچ پيرا،
لون لون دي وچ جهوڪ جنهين دي، دل دي اندر ديرا

بکيا=بخشيش، جهوڪان=جايون، موکان=باطي وهائي
چڏي، خواشيان=چاهون، کهيري=خراب پير، لون لون=
رگ رگ.
*ڪسين جاين پر به ايشور ڏسن.

RekhtaDownload.com

سرسرواه کرین چا صدقي، کیا لاڳي هڻ ٽيرا،
روحل رات پِرم دي پهچي، مٺیا سپ انڌیرا

ش شتاب وهاڻي عمر، پهچي کیا کریسین،
جوبن دي وچ کنت نه پایو، پُلي هت مَلیسین
شال سهیلیان آڌڻ دي وچ، کیها مُنهن گِهن ویسین،
روحل خسم جنهین دي جهولي، سکي سیڱي جهلینسین

ص صبوري کر دل کوجین، بڻ سجن دا واسا،
ڏي سو بار بره دا چائین، مول نه موڙین پاسا
چندن ورکه کایا وچ ویڙهي، کنکون قِرین اُداسا،
روحل رتن امولک ملیا، پایا ننبهن نواسا

ض ضرورت ملیا لوڙینِ، کوڙي جاڻ نه ٻولنه،
کایاکوٺي کلف کفردا، عشق کنجي کرکولنه،
لئون لڳون دي وچ، جهوک جنهین دي
تبکي گهر ڳولنه،
روحل رتن هي تیڏا، گیان کَندي گهتِ تولنه

ط طالب مطلوب ملڻ دا، کرکهن ساجهر سعیا،
دل تیڏي وچ دلبر وسندا، مرشد راهه بتایا

سر واه=تراریا وڙهڻ جو اسباب، شتاب=تکڙي، کنت=
پتي، شال=ساڻ، کنکون=چو، لوڙین=ڳولهین، مطلوب=
جنهن کي چاهجي، کندي=تارازي، گهت=اندر ۾.

RekhtaDownload.com

جنهن دي درد دیواني کیتي، سو شهہ اللہ ملایا،
روحل راز ازل دي لکیا، چند رجهولي وچ پایا

ظ ظاهر باطن سڀ ساءِ بیشک، شرک نہ آٹین،
رکہ یقین ارادہ سچا، جي جاٹین سکہ ماٹین
کوڙي هرگز جاءِ نہ لهسین، سچیان صاحب ساٹي،
روحل راہ الکہ دا اوکا، گیان عینک گهت جاٹین

ع عنایت کیتي ساقي، ڏس پریم پیالا،
پیوڻ نال شراب طهورا، اندر ٿیا اُجالا
لوڏي لونئہ دي وچ ٿي خوشحالي، مٽیا دکہ کشالا،
روحل رنگہ رباني رتا، سدا مگهن متوالا

غ کیڏین چا غیر وچون، تان اوهو عین سڏیوین،
کایا نقطي سڀ جگہ موهیا، دیکہ مطیع نہ ٿیوین
امر پیالا مرشد والا، سِرگهٹي رکہ بیوین،
روحل وچ رندان دي مجلس، عاشق ناءُ سڏیوین

ف فکر سڀ چوڙي جنهان، سیٹي فقیر سڏیون،
هردم رنگہ رباني رتا، رکي مول نہ ٿیون

ازل=سرشتي پیدا ٿیڻ وقت، باطن=اکل، شرک=شک، ساٹي=گڏ، گهت=پاٹي، عنایت=مهرباني، ساقي=شراب ڏیندڙ، طهورا=بهشت جو، مطیع=غلام، رتا=رڱیا.

RekhtaDownload.com

نت نيهي ميخاني دي وچ، امر پيالا پيون،
روحل رنگ تنهان دا ڳوڙها، موتو ٿي ڦرجيون

ق قيوما کرم کنده، اسان تيڏي تاري،
عقل فقر دي چوپڙ رچيا، تون پاسا جُڳ ساري
حکم رضائي تيڏيان چان، رعيت ڪؤن ويچاري
روحل بازي تنهان جيتي، جان سمجهه جنهان هاري

گ گيان جنهاندي اندر، اُڀريا سورج سارا،
يني رات پِرم دي، تنهان مٿيا سڀ اندارا
چوڏهان طبق ٿي روشنائي، کليا گل هزارا،
روحل تي رب راضي ٿيا، پايا نيڻهن نظارا

ل لگن اندر دل لڳي، ڏسي صورت ساري،
امر پيالا مرشد ڏنا، چڙهي عشق خماري
جنهن دي سک سوئي شهه پايا، من دي ممتا ماري،
ملیا دوست مٿي دلگيري، روحل ملک تماري

م محمد پيدا کيتو، *کارڻ روپ ظهورا،
ذاتي روح تنهين وچ گهتيو، واڄي انحد تورا

موتو ٿي=مري، قيوما=قيامت کان، کرم=رحم، کننده=کندو آيو آهين، تاري=آسري، پا=پاء، يني=گذري، طبق=کنب، هزار=هزارين، لگن=پريم، ملک=ملکيت، گهتيو=وڌو، تورا=تريءَ جو آواز، پاسا=پانجائن.
*ظاهريءَ لاء.

گگن منڊل وچ ٻني، چڪي شراب طهورا،
روحل پُر ڪر پيءُ پيالا، مرشد مليا پورا

ن نباهو رنگ، تنهان جي عشق الله دي رتي،
ڪنون شوق شراب حقيقي، پي پيالي منگ متي
مليا دوست متي دلگيري، گهول وڇوڙي گهتي،
روحل جنهن ني نوش راضي، ساڪيون چرخي ڪتي

و وصال وڇوڙي دا، هن ڏکيا مول نہ آڻين،
چوڏهين طبق هڪ سورج، سڀ گهٽ جوت سماڻي
جيون جل پرڦري الٻيلي، جت ديکي تت پاڻي،
روحل رمز رندا دي مشڪل، ڪنهن هڪ
ورلي جاڻي

ه همراز هميشه دلبر، پريم لڏا وچ پيرا،
عشق چراغ ڪيتي روشنائي، متيا سڀ انڌيرا
لؤن لؤن دي وچ تي خوشحالي، مليا محرم ميرا،
روحل ريجه رهيا رنگ تيڏي، ڪري عبادت گهيرا

ل لقاءُ ديکن دي طالب، هردم رهن حضوري،
هڪ پَلُ پاسي مول نہ ٿيون، پريت جنان دي پوري

نوش=شراب ڏٺو وارو، همراز=حال ياڻي، محرم=پيارو،
لقاءُ=عجيب ڳالهہ، ٻني=ڪرڻ قل، چڪي=ست نڪري.

مٺيا درد، لٿي دلگيري، پائي سانت صبوري،
روحل ٿي قربان تنهان تون، جي نور رمايو وچ نوري

ا اول آخر ٻيو اوهي، ڄاڻي ذڪر فقيران،
درد دلبر دي آپ ڪهاوڻ، بڻا ڪاني تڪبيران
سِر دي سوُدي عشق ڳڌوني، ايهو پرچا پيران،
روحل روءِ تنهان دا ڏٺيان تن طاقت من ڏيران

ي ياري ڪر عشق ڏنوئي، ڪيتا عين ڪرامت،
ڏيکون شاه قرون متوالي، لٿي من ملامت
اندي ڪون ول ڏيان اکيان، ٿيا ايمان سلامت،
روحل ڪون هڻ مٺا لڳا، تيرا ناءُ نعمت

دفع بيتيان پنجابيان دا فرموده
ميان روحل فقير صوفي

ا دنيا ڀوندي، تي طالب ڪتي، سيٺا مل ڪرناٽي،
هَڏي اُتي هوڏ تنهان، وڙهندي عمر وهاٽي
انڌيان عشق الله دا ڇوڙيا، ٻٽي وِلوڙڻ پاٽي،
روحل راهه رباني باجهون، ٻي سڀ ڪوڙ ڪهاٽي

تڪبيران=تير، مول=مور، پرچا=رهڻي، ڏيان=ڏيون، ناٽي=چڪين، دنيا ڀوندي=دنيا مثل مڙل جانور، ناٽي=چڪي.

٢ ڪايا مسيت، ٻرين ڪر پٿر، ڪرٽي ڪلس چڙهائين
من محراب سدا رک قبلي، جي تون شاهه ريجهائين
پنج جماعتي پڙهن نمازان، هر دم سنجهه صباحين،
روحل روح ڪيتا مل سجده، حج حضور اٿائين

٣ حج حضور تنهين ڪون لڪيا، سچي سڪ جنهين دي
دل درياهه محبت دي وچ، تانگهن تانگهه تنهيندي
رهندي بي پرواهه هميشه، ڪيا پرواهه ڪنهين دي،
روحل رنگ رباني لڳا، پني آس منهين دي

٤ چڪي دل دروني اندر، بني حوض ڪوثر دي،
پر ڪر پيئي شوق شرابون، وني عشق امر دي
جنهن گهر ڪون مئن نت ڍونڍيندي،
گهني لهي تنهه گهر دي
روحل رات گئي دن پايا، سڀ صورت دلبر دي

٥ عشق چراغ پيا جب روشن، پيئي رات انڌيري،
گيان انجن پاءِ اکين دي، الٽي ڪاڏي ڦيري
جت ڏيکان تت آپا درسي، سڀ گهٽ صورت ميري،
روحل رات گئي دن پايا، تانڪو وير نه ويري

پٿر=قعبه، ڪلس=پاڻيءَ جو باسڻ، محراب=ڪمان، قبلي=ساٿي، سجده=نمشڪار، تانگهه=چڪ، تانگهين=چڪين، منهين دي=منهنجي، پني=پوري ٿي، حوض ڪوثر=بهشتي حوض.

RekhtaDownload.com

٦ چشم آب حياتي دا، دل اندر حوض حضوري،
سِردي سودي پيندي عاشق، پريت جنهان دي پوري
سي جيندِيان موتوتي كر بيٺي، پايا سُكم صبوري،
روحل رنگ هك دي رتي، سي نورماي وچ نوري

٧ جاڻ خودي تان خود كون پهچين،
نالِ خودي خود پائين،
*اهم دوئي وچ ديدار سجن دا، جيون درپن وچ ڇائين
بنا كيف لطيف نه ليندا، سُڻ تان سچ آكائين،
روحل رانجهن دل وچ وسندا، پوندي نه سنڃان جائين

٨ يهہ سنساري ٺڳا ٺڳ بازي، اكين نال ڏٺوسي،
ڏيكم تماشا معب مان دا، اهو فكر پيوسي
چشم آب حياتي دا، دل اندر ٻول لڌوسين،
دستون ساقي ٿيا عنايت، پُر كر جام پيتوسي
روحل وچ رندان دي مجلس، نوش ٻول لڌوسين

٩ تون درياه سُپير، مَين مڇاي تون سنگم سدا سهيلي،
تيڏي عشق بنان جگ جيوڻ، ڏكي عمر ڏهيلي

رتي=ذري، ڇايا=Reflection، كيف=دارون، سنڃان=
سڃاڻ كي، سپير=پريل، ڏهيلي=ڏكدائي.
*آتما جو پاڇو انتهہ كرڻ ۾ پئيتو تيئن سان آتما كي ڄاڻجي
تو جيئن درسني ۾ پنهنجي پاڇي مان پنهنجي خبر پوي ٿي.

RekhtaDownload.com

جس کون نینھن لڳا نوش داروتي، اُج گھيائي،
روحل رازخسم دا جنھنتي، سا ماڻي سڄ سهيائي

١٠ کوجو کامڻ کيتو دلبر، باب کا بره بڇايو
چپ چپاتي سُتي کون کن دستون پکڙ
کي دوست جڳايو
دل اندر ديدار کيتوسين وڇڙيا ڦير ملايو،
روحل ريجھ رهيا رنگ توڏي، اکيان عين وکايو

١١ ڏنا ساقي شوق شرابون، ڀُر کر جام پيالا،
*گردش دؤر فلک دي دا سڀ مٽ گيا ڏکھ کشالا
عشق خمار چڙهيا من ميڏي، سدا مگهن متوالا،
روحل رنگ رانجهن دا چوکا، ڇوڙ کيڙا منهن کالا

١٢ ديدار دروني اندر پاءِ ڏٺي جب جهاتي،
ٿٺا تاڙا کلف کفر دا، ٿيا ذکر گهت ذاتي
اکڙيان اکين رنگ لڳوسي، کليا باغ بستاني،
روحل عشق پيالا، کنون وصال حياتي

نوش=شراب پيار ڀند ڙ، گھيلي=مورک، کامڻ=جادو،
عين=سچي نظر، کيڙا=جنهن سان هير ٻرٽيل هئي،
کفر جو تاڙو کلف=بي ايماني ويئي، ذکر=جاپ.
*قسمت جون تکليفون لٿيون، کنون=اسانکي.

RekhtaDownload.com

١٣ خانہزاد، ٻانهي جنهن دِرَتي، تنهن سيتي کيهاماڏا،
نال ساءِ دي کيها ليکا، جنهن دا ٻينا ٽاڏان
عشق جنهين دا اندر جهميان، لوُنءَ ٻونئہ وچ سياڏا
روحل آپ تنهين کون ڏِتا، جنهن هٿ جيءُ وکاڏان

١٤ آتِ سندر ٻهہ رنگي مورت، من ميڏي وچ اٽکي،
لَڳا عشق وسر گئي کايا، ڦِٽ ممتا مٽکي
جنهن دي سک سوئي شهہ پايا، لٽَڪ تنهندي لٽکي،
روحل پريت لڳي نهي چوٽي، پائي پيہ ڄ چٽ چٽکي

١٥ چپ چپاتي، ويڙهي دي وچ نوشهہ آيا،
نہ مئن سرهون سينڌ ڳنڍائي، نہ مئن چندن لايا
لوُن لوُن دي وچ سهج سماڏا، تي راضي رنگہ لايا
مئن مت هين نماڻي دا، چا ساءِ ٻاڻ وسايا
روحل راه فقير دا، کنهن ٻاڳہ ٻراپت ٻايا

١٦ *ايهو رانجهو، ايهو ماهي، اهيو اهير کاڏي،
جيون ٻاڏي ٻيچ ٽيوي ٻالا نهي ٻالا اُهو ٻاڏي

خانہ زاد=خان جو چاول، جهميا=ڪاڙهو، لوُنءَ ٻوُنءَ وچ=رگ رگ ۾، سباڏا=سمايو، مٽکي=مٽيءَ جو ٻت، لٽکي=لڳل، چٽکي=لڳي، سهج=سولائيءَ سان، اهير کاڏي=ٻورهيت، ٻالا=ٻارو.

*رانجهو، کير ڏيندڙ، ٻورهيت، سڀ هڪ، جئن ٻاروءَ ٻاڻي.

سڀ گهٽ دي وچ توهين وسندا، جيون* چاچي پنڙياڙي
يهه رنگي گهر، نامي کيائي ويکه دوئي شڪ نه آڻي
روحل راه الکه دا جهيڙا گيان عينڪ گهٽ چاڙهين

١٧ نه نيهي لائن جماعتان نه اوستاد سڏاون،
دل درياه محبت دي وچ رات ڏينهان ترڦاون
جنهن دا درد تنهين دي در تي نت اُٺي آپ کهاوڻ
سڀ صورت صاحب دي جاڻن
دوئي دل نه لاون، روحل رنگه هکي دي رتي
سي سيکون سيس نماون

١٨ جي نيهي وچ سجن دي رات ڏينهان رنگه رتي،
کنون شراب حقيقي پي پي پيالي منگهه متي
دوزخ بهشت ڏونهان تون نياري نهي سيتل نهي تتي،
روحل رات گئي دن پايا گهول انداري گهتي

١٩ جنهنکون نينهن لگا گهر اندر ساکيون باهر وتي،
جنهنکون تار بره دي لگي چرخي تند نه گهتي
جاڏيمي گل بانهن ستي شهه سيتي ساکيون آکڻ کتي
روحل رنگه تنهان دا گوڙها جي عشق رنگڻ رنگه رتي

---

*چيبل پتليرن، کڙو سچ پر چيبل مورتون ڏسڻ ماتر، ليکن آتما سڀ پر شرير چڙن وانگر، نامي=ناليرا رو=ايشور.

٢٠ جڏان توبهه جيءَ پيءِ کرمانيا، تڏان تو راه سڄاتي،
وچ دروني جهوک رانجهن، دي کول کاف
چا گهت جهاتي
دل اندر ديدار سڄڻ دا، چشم آب حياتي،
روحل پر کر پيءِ پيالا، ذات ماي وچ ذاتي

٢١ ذات ماي وچ ذات، ماهي نال تڏان سيا بن آئي،
انگم لکيا کاتب روز ازل دي، کسکون
خبر نہ کائي
نال رانجهن دي حق اساندي، تڏان تہ محبت لائي،
روحل رمز رباني لڳي، پاگہ پراپت پائي

٢٢ جنهان رمز رباني لڳي، سيڻي صاحب البيلي،
وحدت وچ وصال تنهان کون، نال سڄن هرويلي
دوئي دا داغ لٿو نهين دل تون، ڦٽ تنهاندي ميلي
روحل رات هجردي هٿي، مليا يار سويلي

٢٣ سهڻي صورت ويکن کارڻ، عشق لڳا من ميرا،
سک سڄن دي آکر ڏنا، دل دي اندر ديرا

توبهه=نيزاري، جيءَ پيءِ=جيءُ پيارا، ذات ملي وچ ذاتي= آتما پرماتما سان مليو، کاتب=وڌاتا ماتا، روز ازل دي، آد کان، البيلي=بي پرواه، جهوک=رهڻ جي جاءِ، گهت=پاءِ.

پنج مواسي محڪم ڪيتي، گيان گهتي وچ گهيرا،
روحل رات گئي دن پايا، مٽ گيا سڀ انڌيرا

٢٤ ڪايا ڪوٽ دس دروازي، دل دلبر دا ديرا،
لؤن لؤن دي وچ ٿي خوشحالي، ڪيتا نوشه ڦيرا
ڪوڙي سٽ گهتين دوزخ، ٿيسي سچ نبيرا،
روحل رات گئي دن پايا، مٽ گيا سڀ انڌيرا

٢٥ بي خبري دي نيند وچون، آ دستون پڪڙ
ڪي دوست جڳايا
وچ انڌاري ٿي روشنائي، دلبر آڪي درس ڏکايا
ذڪر فڪر دي جهڳڙي لٿي، سيج اُتي چڙهه نوشه آيا
ٿي گل ٻانهه پياري سيتي، سهج ڪنون چانگه لڳايا
*هجر وصال ڪنون جند ڇٽي،
روحل وچون روح الله پايا

پنج مواسي=ڪام ڪروڌ لوڀ موه اهنڪار، محڪم=
قابو، نوشه=شراب ڏيڻ واري، گهتين=اڇلي وجهين،
دستون=هٿ سان، درس=درشن، ذڪر فڪر=جاپ ۽
ڌيان جي ضرورت نه رهي، سيج=پلنگ، سهج=سولائي
سان.

*هڪ سان هڪ ٿيو ته جدائي ۽ گڏ ٿيڻ جو سوال ڇا جو؟

RekhtaDownload.com

دفع ڪلام سنڌي ميان روحل صوفي فقير دا

١ جي تون صحيح سڃاڻي پاڻ، اتي قيمت سندو قطرو
ڪوري ڪڍ ڪلب مان منڊائيءَ جو مَرُ
پري نهارڻ پرکي سندو جڻن جاڻ،
نت ساءِ توهي ساڻ، آهي رات ڏينهن روحل چوي

٢ صحيح سڃاڻج سچ، مُرڄ م ملامت ڪون،
گهڙي پنهنجي گهٽ ۾، پرواني جيئون پچ
ماري ڪڍج من مون، ڪُوڙائيءَ جو ڪچ،
رنگ پريان جي رچ، رات ڏينهان روحل چوي

٣ جي لڳو ٿي تان لاءِ، هنيڙو حبيبن سان،
پائي پيچ پريت جا، سُپيريان ڏي ساهه
وحدت ۾ تو واهه، روحل رتي روح جي

٤ جي لڳو آهين تان لڳ، پريان سندي پيچري،
من مون محبوبن جو، صحي سڃاڻج پڳ
ڇڏي جوتو جڳ، وڃي روحل رچج رنگ ۾

٥ پڙهيا بيد ڪتيب جا، تا ڏين ڏوراهان ڏس،
سي سچ جاڻن ڪينڪي، موهيا پسي مَس

قطرو=ڦڙو، ڪوري=ڇلي، مر=خرابي، مرڄ=بري ڳالهه، ملامت=گلا، اير=دڳ، پرواني=پتنگ، ساهه=آرام ڪر، پڳ=پير، رچج=رنگج، مس=لڪيل اڪر.

رات ڏينهان روحل چوي، رڙهي ٽنهنکي ٽس،
پيهر پريان جو پس، ناهي ڪنڌ ڪلوب جو

٦ پڙهڻ پرجهڻ پاڻ ۾، وڏو فرق ڦيرُ،
ڪاڏي منهن محبوب جو، ڪاڏي اکر ايرُ
ساڻ سهائيءَ سڄ جي، ڇا موافق ٿيندو ميرُ،
جن صحي سڃاتو پيرُ، روحل رات نہ ٽنکي

٧ پڙهي پرڏو جن، سي عاقل عقل جا ڏٽي،
سو موتوٽي محبت ۾، تا پل پل پرين پسن
تن تاڙن تمام ڪيون، محب جن جا من،
روحل مٿان تن، لٿا حرف حساب جا

٨ ڪاتب ڪاني ڪان جي، ڪاغذ تي ۾ ڪاءِ
اکر جي ادراڪ جا، تنهن ۾ لکين ڇا
قلم جو قلوب جو، مٿي وحدت واهِ،
سپرين ڏانهن ساهہ، روحل رتي روح ڏي

٩ ڪفر ۽ اسلام ۾، تا پرين اُبتا پير،
هڪ هندو ٻيا مسلمان، ٿيون وچ وڏاڱون وير

ڪنڌ = ڪنارو، ڪلوب = آتما جي جاءِ، پرجهڻ = سمجهڻ، سير = گهمڻ، واهہ = رستو، مير = مٽي، ڪاءِ = لڪ، ادراڪ = جاڻ شڪتي، پرڏو = سمجهو، موتوٽي = مري، تاڙن = گرميون = سختيون، تمام ڪيون = پورا ڪيون، حرف = ڏورابا.

RekhtaDownload.com

انڌن اونده نہ لهي، تنڪي سڄ چوند و ڪين،
پر روحل راھ پرين جو، جان گهڙي ڏنو سين گهيرٌ
نہ رب مڙيوئي هيڪڙو، جنهن ۾ ڦند نہ ڦير
سا ڪاڏي ڪندي پير*جا سڄي ڪعبہ الله مين

١٠ نہ مون سيڻڌ نہ سار اچي عشق اُڌاريم اوچتو،
روحل چوي روح ۾ تن پرين جي پچار
سي انڱڻ آيا سپرين ياد ڪنديمي يار،
§ ثريا نيٺي نار پسي منهن محبوبن جا

١١ نہ مون ‡جن نہ ڪن، اچي عشق اُڌاريم اوچتو،
روحل چوي روح ۾، محبت محبوبن
سيڻمي سڄڻ آيا، طاقت جن جي تن،
جيءُ جڙ لڳي جن، سي ساءِ ميڙيا سپرين

١٢ هيڻمن نہ جاڻم جاڻ، نہ ڪو وسڻ ويڙهي وچم،
عشق جي اُهاءَ تي، اچي پرين پسايو پاڻ
روحل رنگہ پسي ڪري، ڍڳو مت ماڻ،
ساءِ سداءِ ساڻ، مون اڳيان آڻي تي آجيان

سار=يادگيري، جڙ=پاڙ، وسڻ=رهڻو، اهاء=زور، مت ماڻ=
شربر جو ايمان.
*جا الله جي جاء ۾ سمهي آهي سا پير ڪاڏي بہ ڪري.
§ اکين مان پاڻي وهڻ بس ٿيو.
‡ نہ مون جاتو نہ ٻڌو.

۱۳ ٻُڌان جان ٻيهار تان، تون اڳي ڪان ٻہ اوڏڙو،
روحل وسين روح ۾، وٽ نہ پانيان وار
جڳن جو سڄ صبح جو، ٽٽيڙو باغ بهار،
هي ٻيٽ نہ پائنجو ماڏهون، اٿو وحدت جو ويچار
دل ۾ ڪيا ديدار، عشق جنين اکين سان

۱۴ جنکي عشق اندر ۾، تنکي اُج نہ ٻکہ،
وحدت منجهہ وصال جي، ٿا ساماڻن سُکہ
ڏور تنهين تون ڏِکہ، جي روحل رتا روح ۾

۱۵ پنهنجون اکيون پاڻ ۾، جوڙي رکيون جن،
سي سو پيرا سائڻن ٿا، پل پل پرين پسن
تن تعصيلون تمام ڪيون، معب جن جي من،
روحل مٿون تن، لٿا حرف حساب جا

۱۶ وڏج وهائڻ ڪاڻ، چو وچين ٻي هٽ،
توکي پٽ پٿيهر پنهنجو، وڏج مڙيوئي وٽ
جنهن ۾ نَشو نينهن جو، سا ڪا ڪوٺي پَٽ،
روحل محبت مورم مٽ، توکي سک ۾ ٿيندو سوجهرو

ساماڻن=وڌن ٿا، ڏور=ڳول، ڏک=شادي ء جو سعيو، سائڻن ٿا=ترسن ٿا، تعصيلون=تعلقا، تمام ڪيون=مسافريون پوريون ڪيون.

RekhtaDownload.com

١٧ بره ۽ بيراڳ جي، جن کي جڙ لڳي منجهه جيءَ،
*سوجهي سچ، سرير مون، تن پريمين پاتو پيءَ
مرڻ جيئڻ جو من مون، تن سامين لاتو سيءَ،
ذات نماڻا ٿيءَ، ته وڃي روحل رتا رام سان

١٨ جي رنگ رچي رام جي، لاهوتي ٿيا لال،
سر ڏنائون ست ۾، ڪايا مايا مال
ويا ننڪون وسري، ڪوڙا سڀ خيال،
رات ڏينهان روحل چوي، والي ساڻ وصال
سي نانگا سدا نهال، جن درسن پايو دوست جو،

١٩ جي ننگ ڇڏي نانگا ٿيا، تن نانگن کهڙو ننگ،
گنگا ۾ گرنار جا، تن سامين ڇڏيا سنگ
‡نڪي ورهن سنگيون نڪي چورن چنگ،
روحل لڳو رنگ تن لاهوتين لڪاءَ جو

٢٠ جي تن ۾ تيرٿ ڪن سي گنگا وڃن نه گودڙيا،
تن سامين سنڌيءَ سڪ جا ٽا دونهان دل ۾ دکن
پير سڃاڻو پر جو لوچي لاهوتين،

ست=پيت والي=ايشور، ننگ=رواجي بندش.
*پاڻ ۾ سچ ڏٺو يعني دل ۾ ابياس سان انيڪ ڪيائون.
‡ ٻاهرين سازن ۾ چاهه نه اٿن.

RekhtaDownload.com

لڳو رنگ روح چوي اندر آديسين
ڪوجي ڪاهوڙين وجي انهيءَ ۾ آسڻ ڪيا

٢١ اونهي ۾ آسڻ ڪري، وڃي ماڳ لڌائون،
تن جا اتئي ڀير اُڪنڊ ۾، تا ڪن تنوارون تُور
ات روح رات نه ڏينهن ڪو، نڪو شش نه سور،
وڃي نوري ڳڌيا نور، لنگهي پيا لاهوت کان

٢٢ ناهي *ڪنڌ ڪياه ڪون جن نهاريو ناسوت،
رات ڏينهن روح چوي ماڻن تا ملڪوت
پير سڄاڻي ڀر جو، جت ۾ جبروت،
جوڳي جفائون ڪري لنگهي پيا لاهوت
سي آديسي اوڌوت، وڃي ناڳا ڳڌيا ذات کي

٢٣ ناڳا ڳڌجي ذات سان، وري ٻيو ٻيهه ٻيون،
سا ڳڏايون ڳالهڙي، جو گور ڏسُ ڏنون
§لاحجاب ٻيئي، ونيڪ وچون سپ ويون،
ڪنهون پاڙو ٻيون، پيوند ٻيچ پرين سان

ڪاهوڙين=جوڳين، جفائون=تڪليفون، اڪنڊ=سڪ،
تور=انحد جا شبد، شش=چندرما، سور=سج، ٻيهه ٻيون=
ٻيو امرت تا پيئڻ، ونيڪ=رندڪون، پيوند=گڏ لڳا (Graft).
*متيون چار اوستائون ويدن جي جاڳرت سوپن، سشوپتي
ءِ ترپا سان مليل تيون اچن اهڙن کي ڪنڌ ۾ ساڻ ڪونهي.
§سچ ڏسي ڪيچ چڙهائون.

٢٤ ڪو پهہ پيو جوڳن، ٽن *ڪايون ڪلتايون،
‡ جاتڙا جوڳہ جُهار جي، مور نہ مڃائون
سا پونئي سوجهائون، جنهن پر جوڳہ نہ پوڳہ ڪو

†٢٥ ڪو پهہ پيو جوڳن، پريا ننهن پار،
جت گنگا نہ گودڙي، نکو جوڳہ جُهار
نکو ذکر نہ فکر ڪو، نکو سڌ ننوار،
نکا رات نہ ڏينهن ڪو، نکا جيت نہ هار
پيهي اڏائون پيچرو، اونهو جت اَجهار
لڳو رنگہ روحل چوي، اُتي آديسين اپار
جنهنجو آر نہ پار، وڃي تت ڪيائون تڪيو

پهہ = پور = خيال آير، جنهار = تڪليفون، پونئي = جاء،
سوجهائون = جاتائون يعني سهج سماڌ پاتائون، اجهار = جو
جهاڳي نہ سگهجي = بي انت، پريا = پار ڪيائون.
*وڪار ڇڏيائون ۽ دونهيون دکائي بند ڪيائون.
‡سخت تپ جپ ڪي بت جا هڏيان انگ زمين ۾ پورڻ
۽ ڇڏيائون.
†پوئين سِٽَ جي اوستا، بوند سمنڊ ۾ سمائي، پوءِ ڪير
ڪنهنکي ڳولي. پرم پدوي ۾ شانت ٿي شانت.